

MINISTERUL EDUCAȚIEI

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI
ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE
ÎN EDUCAȚIE**

**REPERE METODOLOGICE PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI
LA CLASA A XII-A ÎN ANUL ȘCOLAR 2024 – 2025.**

DISCIPLINA - GEOGRAFIE

București, 2024

CUPRINS

CUPRINS	2
SECȚIUNEA I	3
1. PREMISE PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI LA CLASA A XII-A ÎN ANUL ȘCOLAR 2024 - 2025.....	3
1.1. Aspecte introductive – specificul disciplinei GEOGRAFIE, în Curriculumul național, predată la clasa a XII-a	3
1.2. Rolul disciplinei de studiu la profilul de formare al absolventului	4
1.3. Statutul disciplinei în ansamblul curriculumului național	5
1.4. Structura anului școlar 2024 – 2025, conform Ordinului de ministru nr. 3694/2024	6
1.5. Planificarea calendaristică: instrument de lucru pentru profesori	6
1.6. Evaluarea inițială a competențelor elevilor la începutul clasei a XII-a.....	9
1.7. Activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice: exemplificări.....	14
2. RECOMANDĂRI PRIVIND PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ PENTRU ANUL ȘCOLAR 2024 – 2025	16
2.1. Repere privind organizarea și desfășurarea instruirii la clasa a XII-a, în anul școlar 2024 -2025. Context educațional actual	16
2.2. Recomandări generale privind elaborarea și personalizarea planificării calendaristice	16
2.3. Recomandări generale privind proiectarea unităților de învățare. Exemple de proiectare	20
SECȚIUNEA II.....	22
ORIENTAREA PROCESULUI EDUCATIV LA DISCIPLINA GEOGRAFIE, ÎN VEDEREA ATINGERII DE ȚINTE ȘI OBIECTIVE STABILITE PRIN DOCUMENTE DE POLITICĂ EDUCAȚIONALĂ/METODOLOGII	22
A. RECOMANDĂRI PRIVIND FORMAREA/DEZVOLTAREA ȘI EVALUAREA COMPETENȚELOR SPECIFICE INCLUSE ÎN PROGRAMA ȘCOLARĂ.....	23
A.1. Competențe generale/Competențe specifice/Conținuturi/Activități de învățare.....	23
A.2. Sugestii metodologice.....	44
B. RECOMANDĂRI PRIVIND EVALUAREA ÎN MEDIUL ON-LINE A PERFORMANȚELOR ȘCOLARE ȘI A COMPETENȚELOR ȘCOLARE PRIN RAPORTAREA LA PREVEDERILE METODOLOGIEI – CADRU SPECIFICE, APROBATE PRIN OME NR. 3750/28.02.2023	46
C. EXEMPLE DE ABORDĂRI MULTIDISCIPLINARE, INTERDISCIPLINARE ȘI TRANSDISCIPLINARE, AVÂND ÎN VEDERE INTEGRAREA UNOR TEME PRIORITARE VIZÂND: EDUCAȚIA PRIVIND MEDIU ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE, EDUCAȚIA CULTURALĂ, MONDIALIZARE.....	48
SECȚIUNEA III	50
III.1. IMPORTANȚA/APORTUL/PROMOVAREA DISCIPLINELOR OPȚIONALE, CARE COMPLETEAZĂ CURRICULUMUL OBLIGATORIU	50
III.2. GEOGRAFIA ÎN CADRUL EXAMENULUI NAȚIONAL DE BACALAUREAT	50
III.3. SUGESTII PENTRU REALIZAREA UNOR ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ÎN „SĂPTĂMÂNA VERDE” ȘI „ȘCOALA ALTFEL”.....	53
SECȚIUNEA IV	55
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	55
SECȚIUNEA V	57
COLECTIV DE AUTORI	57

SECȚIUNEA I

1. Premise pentru aplicarea curriculumului la clasa a XII-a în anul școlar 2024 - 2025

1.1. Aspecte introductive – specificul disciplinei GEOGRAFIE, în Curriculumul național, predată la clasa a XII-a

Învățământul preuniversitar continuă în clasa a XII-a, din perspectiva geografiei, cu o privire generală asupra problemelor geografice fundamentale ale României în contextul Uniunii Europene și al Europei.

Curriculumul școlar de geografie, intitulat „**Europa – România – Uniunea Europeană. Probleme fundamentale**”, studiat în clasa a XII-a (la toate profilurile) a fost aprobat prin OM nr. 5959 din 22.12.2006, se aplică și în anul școlar 2024-2025.

Studierea acestei discipline școlare (care a înlocuit Geografia României – probleme fundamentale) se bazează pe competențele dobândite anterior și realizează trecerea de la problemele geografice fundamentale ale lumii contemporane, în care accentul este pus pe **sistemul mondial actual**, cu exemple din spațiul extra-european, la o structură care are în centrul ei **geografia Europei, a României și a Uniunii Europene**.

În planul reflectării sale educaționale, ca disciplină școlară de sinteză, geografia studiază fenomenele care apar la intersecția natură – societate (mediul geografic din perspectiva sa de mediu înconjurător al omului). În aceste condiții, geografia își evidențiază mai bine funcția educațională de disciplină integratoare prin competențele inter- și transdisciplinare derivate din domenii ale realității și din intersecția acestora în cadrul concret al problematicii europene actuale.

Structura disciplinei este, prin esența sa, profund integratoare prin aspectele generale, regionale și locale și prin trecerile succesive de scară în interiorul sistemului referențial România – Uniunea Europeană - Europa.

Utilitatea acestor repere metodologice destinate aplicării curriculumului de geografie pentru clasa a XII-a este determinată de următoarele elemente:

- programele școlare în vigoare nu sunt actualizate și nu propun/sugerează cadrelor didactice activități de învățare corespunzătoare fiecărei competențe specifice;
- prin intermediul acestui document cu caracter metodic profesorii de geografie care predau la clasa a XII-a vor reuși să realizeze activități de predare-învățare eficiente ce vor contribui la formarea și dezvoltarea competențelor specifice;
- extinderea TIC în procesul de instruire și a GIS, pun disciplina Geografie într-o situație nouă, caracterizată în principal prin dezvoltarea unor posibilități noi de informare, de accesare a datelor, de dezvoltare a abilităților, atitudinilor, comportamentelor, ceea ce conduce la creșterea capacității sale educaționale.

Acest demers se dorește a fi o continuare a materialelor elaborate în 2021, 2022 și 2023 pentru clasele a IX-a, a X-a și a XI-a, materiale ce și-au dovedit utilitatea în activitatea profesorilor de geografie.

În cadrul acestui document metodologic, este reluată problema transdisciplinarității, care va fi concretizată în următorul interval de timp.

1.2. Rolul disciplinei de studiu la profilul de formare al absolventului

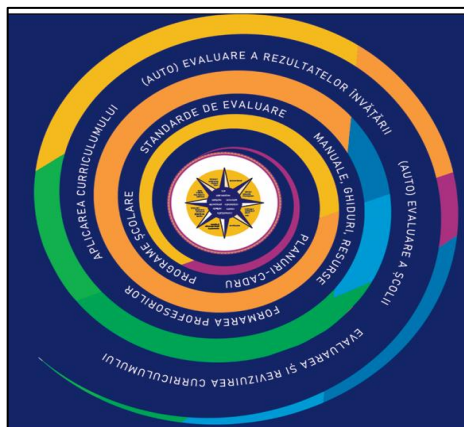
Profilul de formare al absolventului aprobat prin OME nr. 6731/28.XI.2023, se finalizează cu dobândirea competențelor specifice diferitelor calificări profesionale/specializări, continuând descriptivul dezvoltat de dobândirea celor opt competențe-cheie: competență de literație, competență de multilingvism, competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie, competență digitală, competență personală, socială și de a învăța să înveți, competență civică, competență antreprenorială și competență de sensibilizare și exprimare culturală.

Prin O.M. 4694/2019 se constituie baza pentru dezvoltarea competențelor-cheie la nivelul învățământului primar, gimnazial și liceal.

În cadrul acestora **atributele prioritare** au caracter transversal, impun aspecte atitudinal-comportamentale ca necesar al învățării pe tot parcursul vieții și sunt importante pentru societățile în schimbare. Nucleul atributelor asigură premisele pentru abordarea asumată, conștientă și de lung parcurs a învățării, permițând elevului să identifice, să analizeze și să ia deciziile cele mai potrivite privind traseul educațional și profesional pe care îl are în față, având ca repere competențele-cheie. Profilul de formare al absolventului funcționează ca o busolă pentru întregul sistem educațional, în care elementele *continuumului predare-învățare-evaluare* conlucrează pentru realizarea idealului educațional definit în lege. În profilul de formare al absolventului se regăsesc următoarele atribute prioritare: *comunicativ, colaborativ, rezilient, creativ, prospectiv, responsabil, reflexiv, autonom, etic*.

Dimensiuni principale care contribuie la definirea profilului de formare al absolventului
Sursa: OM 6731/28.XI.2023 Profilul de formare a absolventului

Continuumul predare-învățare-evaluare
Sursa: OM 6731/28.XI.2023 Profilul de formare a absolventului

Continuumul predare-învățare-evaluare reunește elementele de construcție curriculară, de suport al curriculumului, de aplicare și evaluare a acestuia, iar ca parte a **curriculumului implementat, activitățile de învățare** trebuie să genereze experiențe de învățare prin care sunt formate și dezvoltate continuu competențele considerate esențiale pentru reușita școlară și personală, în acord cu specificul fiecărui nivel de învățământ și cu nevoile și interesele elevilor.

Programa actuală de geografie pentru clasa a XII-a (chiar și în condițiile elaborării ei la mijlocul primului deceniu - 2006, al secolului XXI) evidențiază aspecte definitorii cuprinse în documentul amintit mai sus „Repere pentru proiectarea și actualizarea Curriculumului național” – Capitolul I – Context internațional - Tendințe și provocări globale, invocate prin:

- abordarea explicită a temei *Globalizarea și creșterea interdependențelor în lumea contemporană, prin analiza spațiului românesc și european, desprinsă din procesul de aderare și integrare;*
- integrarea și asumarea tehnologiilor informatice (GIS/SIG) ca parte a *Digitalizării;*
- promovarea conceptelor *Dezvoltare durabilă și protejarea mediului* ca piloni ai societății viitorului bazate pe accesul egal la sănătate, educație, apă potabilă, nutriție, energie, oportunități economice și de angajare prin uniformizarea spațiului comun european;
- analiza aplicată a *Provocărilor demografice și a Diversității* și generarea soluțiilor de rezolvare a situațiilor complexe ale fenomenelor de migrație, îmbătrânire demografică, suprapopulare, urbanizare etc în context național și european.

Caracterul transversal al competențelor generale specifice atributelor definitorii din profilul de formare al absolventului, și aspectele atitudinal-comportamentale din cadrul competențelor cheie, constituie o bază pentru învățarea continuă, pe parcursul vieții și adaptarea la o societate în continuă schimbare.

Studiul geografiei asigură traseele educaționale multiple din învățământul liceal, în acord cu nevoile, interesele, potențialul și opțiunile elevilor, o perspectiva reală a continuării educației sau a integrării pe piața muncii.

Importanța deosebită a disciplinei Europa – România – Uniunea Europeană este demonstrată de caracterul modern, transdisciplinar dar și de posibilitatea de formare a unor competențe ce se regăsesc în profilul de formare al absolventului.

1.3. Statutul disciplinei în ansamblul curriculumului național

În cadrul curriculumului național disciplina Europa-România-Uniunea Europeană are un rol deosebit de important definit prin următoarele aspecte științifice și metodice:

- *înțelegerea și analiza aspectelor geografice* ale sistemului Europa – România – Uniunea Europeană;
- *perceperea interacțiunilor* dintre aspectele geografice fizice, umane și economice ale Europei-României-Uniunii Europene, cu accent pe dezvoltarea abilităților analitice și critice;
- *crearea și formarea* de atitudini, abilități și comportamente ce pot fi utilizate de către absolvenții de liceu pe parcursul vieții.

Structura curriculumului: problemele fundamentale de geografie ale Europei, României și ale Uniunii Europene sunt abordate în mod unitar, iar în cadrul fiecărei probleme, se face trecerea de la aspectele generale ale continentului, la cele ale țării, se realizează corelații între România, Uniunea Europeană, Europa și lumea contemporană, prin raportarea permanentă a conținuturilor la niveluri diferite de generalizare.

Interdisciplinaritate: geografia are un potențial interdisciplinar ridicat, valorificând elemente din domeniul variate; această abordare facilitează formarea de competențe, ca dimensiuni principale care contribuie la definirea profilului de formare al absolventului.

Studiu al spațiului: geografia se concentrează pe studiul spațiului european, respectiv românesc, analizând relațiile dintre diferite elemente geografice; acesta ajută elevii să înțeleagă relațiile și interdependențele ce se stabilesc între componentele naturale și sociale.

Aspectele fizico-geografice și umane: specifice sistemului Europa-România-Uniunea Europeană pot fi aprofundate și explorate cu scopul unei înțelegeri mai profunde a realităților lumii în care trăim.

Aplicații practice: geografia utilizează aplicații practice prin care elevii învață cum să utilizeze hărți, date geospațiale și tehnologii precum GIS (sisteme de navigare, sisteme de poziționare globală etc.) pentru a analiza și rezolva probleme legate de planificarea urbană, conservarea mediului, dezvoltarea economică și alte aspecte.

Cultivarea abilităților de viață: studiul geografiei dezvoltă abilitățile care să ghideze elevii spre obținerea unor rezultate ale învățării relevante, măsurabile și transferabile în situații de viață și dezvoltare personală.

Relevanța pentru cetățenie responsabilă: studiul mediului geografic și dezvoltarea sustenabilă responsabilizează elevii, dezvoltă gândirea critică, aceștia asumându-și consecințele acțiunilor asupra propriei persoane, asupra celorlalți și asupra mediului în ansamblu.

Explorarea diversității culturale și a mediului geografic: oportunitățile de a explora diversitatea culturală și a mediului înconjurător european și românesc favorizează creșterea gradului de reziliență a elevilor, capacitatea de a depăși obstacole și de a persevera în depășirea dificultăților.

Elementele principale ale curriculumului de Geografie pentru clasa terminală a învățământului liceal sunt evidențiate de următoarele aspecte:

- este un curriculum cu o *dimensiune pragmatică evidentă*, prin ofertarea unor structuri relevante de instruire (competențe și conținuturi), utile integrării europene a absolvenților învățământului preuniversitar;

- subliniază *poziția privilegiată a geografiei* la acest nivel, aceea de a oferi o bază informațională minimală referitoare la țara noastră în contextul U.E. și al Europei;
- oferta acestui curriculum *favorizează o planificare anuală flexibilă* și o proiectare corespunzătoare a unităților de învățare, prin raportarea sistemului de competențe și conținuturi la structura anului școlar;
- este un curriculum care asigură bazele unei *înțelegeri mai nuanțate* a raportului dintre România, Uniunea Europeană, Europa, ca fundament al unei educații civice europene.

1.4. Structura anului școlar 2024 – 2025, conform Ordinului de ministru nr. 3694/2024

Având în vedere prevederile O.M. nr. 3694/07.02.2024 privind structura anului școlar 2024-2025, pentru învățământul liceal, clasele a XII-a zi, a XIII-a seral și frecvență redusă, anul școlar are o durată de 34 de săptămâni de cursuri și se încheie la data de 6 iunie 2025.

Anul școlar 2024 - 2025 este structurat pe intervale de cursuri și intervale de vacanță, astfel:

- **Interval de cursuri:** de luni, 9 septembrie 2024, până vineri, 25 octombrie 2024;
- **Interval de vacanță** - de sâmbătă, 26 octombrie 2024, până duminică, 3 noiembrie 2024;
- **Interval de cursuri:** de luni, 4 noiembrie 2024, până vineri, 20 decembrie 2024;
- **Interval de vacanță** - de sâmbătă, 21 decembrie 2024, până marți, 7 ianuarie 2025;
- **Interval de cursuri:** de miercuri, 8 ianuarie 2025, până vineri, 7 februarie 2025, respectiv vineri, 14 februarie 2025, sau vineri, 21 februarie 2025, după caz, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în urma consultărilor cu beneficiarii primari ai educației, cu părinții/reprezentanții legali ai acestora și cu cadrele didactice, realizate la nivelul unităților de învățământ;
- **Interval de vacanță** - o săptămână, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în perioada 10 februarie - 2 martie 2025;
- **Interval de cursuri:** de luni, 17 februarie 2025, respectiv luni, 24 februarie 2025, sau luni, 3 martie 2025, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, după caz, până joi, 17 aprilie 2025;
- **Interval de vacanță** - de vineri, 18 aprilie 2025, până duminică, 27 aprilie 2025;
- **Interval de cursuri:** de luni, 28 aprilie 2025, până vineri, 20 iunie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) din O.M. nr. 3694/07.02.2024 privind structura anului școlar 2024-2025, Programul național "Școala altfel" și Programul național "Săptămâna verde" se desfășoară în perioada 9 septembrie 2024 - 30 mai 2025, în intervale de câte 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Derularea celor două programe naționale se planifică în intervale de cursuri diferite.

Pentru clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, conform prevederile art. 4 alin. (2) din același ordin se precizează că, în perioadele dedicate programelor naționale „Școala altfel” și „Săptămâna verde” se organizează activități de instruire practică.

1.5. Planificarea calendaristică: instrument de lucru pentru profesori

Planificarea calendaristică este un document administrativ elaborat de profesor care asociază într-un mod personalizat elemente ale programei școlare (competențele specifice și conținuturi) cu resursele de timp considerat optim de către acesta pe parcursul anului școlar.

Anul școlar 2024-2025 își păstrează structura pe intervale de cursuri care alternează cu cele de vacanță, ceea ce nu influențează organizarea parcurgerii programei școlare în relație cu acestea.

Proiectarea didactică este o activitate necesară și obligatorie, la care cadrul didactic se raportează permanent, pentru a se asigura că ritmul de parcurgere a conținuturilor învățării este cel propus, pentru a realiza acele reorganizări de activități și resurse cerute de realitatea clasei.

Proiectarea demersului didactic se realizează prin raportare la programa școlară și presupune următoarele **etape**:

- lectura integrală și personalizată a programei școlare;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea unităților de învățare.

Lectura integrală și personalizată a programei școlare

Activitatea de proiectare didactică necesită ca profesorul să aibă o bună cunoaștere a programei școlare, prin:

- **lectura integrală** a programei școlare – care presupune ca profesorul să citească toate componentele programei școlare și să înțeleagă structura și logica internă a acesteia, rolul fiecărei componente, fără a se limita numai la lista de conținuturi sau numai la lectura programei pentru clasa a XII-a (în cazul de față);
- **lectura personalizată** a programei școlare – care necesită contextualizarea aplicării programei școlare prin raportare la specificul elevilor și al parcursului școlar, prin: alegerea activităților de învățare, stabilirea succesiunii unităților de învățare, definirea alocărilor orare asociate temelor.

Din punct de vedere tehnic, este necesară parcurgerea următoarelor **etape**:

- stabilirea asocierilor și a corespondențelor dintre competențele specifice și conținuturile programei școlare (Prin ce conținuturi se pot realiza competențele specifice?);
- delimitarea unităților de învățare, respectând prevederile din programa școlară și logica disciplinei (Care sunt unitățile majore ce vor fi vizate prin învățarea elevilor?);
- stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare (Care este succesiunea logică a unităților de învățare, în structura anului școlar?);
- structurarea parcursului (Planificarea calendaristică acoperă integral programa școlară? Se asigură raportarea corectă la structura pe intervale de cursuri și intervale de vacanță a anului școlar 2024-2025? Timpul alocat fiecărei unități de învățare este suficient? Parcursul planificat este eficient și adecvat elevilor cărora se adresează? etc.).

Model de planificare calendaristică

Unitatea de învățământ

Disciplina

Profesor

Clasa

Nr. ore/săptămână

Anul școlar 2024-2025

Unitate de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore alocate	Perioadă calendaristică	Observații
-este identificată de profesor în programa școlară	-se precizează numărul criteriilor al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitățile de învățare	-se menționează titluri/teme selectate din conținuturile programei școlare, care se subsumează fiecărei unități de învățare	-numărul de ore este stabilit de către profesor	- se precizează săptămâna sau săptămânile în care vor fi abordate temele;	-se menționează aspecte specifice care țin de aplicarea planificării calendaristice

Proiectul unității de învățare

Unitatea de învățare reprezintă o structură didactică flexibilă cu următoarele **caracteristici**:

- este unitară din punct de vedere tematic și didactic;
- vizează formarea anumitor competențe specifice ale elevilor;
- este realizată pe o perioadă determinată de timp;
- se finalizează prin evaluare.

Model pentru proiectul unei unități de învățare

Unitatea de învățământ

Clasa

Nr. ore/săptămână

Disciplina

Unitatea de învățare

Nr. ore alocate

Anul școlar 2024-2025

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
-se precizează numărul criterial al competențelor specifice selectate din programa școlară, corelate cu unitatea de învățare	-sunt identificate și selectate/detaliat din programa școlară, pentru a oferi cadrul de structurare a competențelor specifice vizate	-sunt stabilite de profesor, în funcție de diferite aspecte, în corelație cu competențele specifice	-sunt identificate în mod concret resursele de învățare necesare și cele disponibile, resurse de timp, de loc, forme de organizare a elevilor	-se menționează modalitățile de evaluare (continuă, sumativă) ce vor fi utilizate în cadrul unității de învățare

1.6. Evaluarea inițială a competențelor elevilor la începutul clasei a XII-a**TEST DE EVALUARE ÎNȚIALĂ****Disciplina Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane**

• Din oficiu se acordă 10 puncte. Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

SUBIECTUL I (20 puncte)

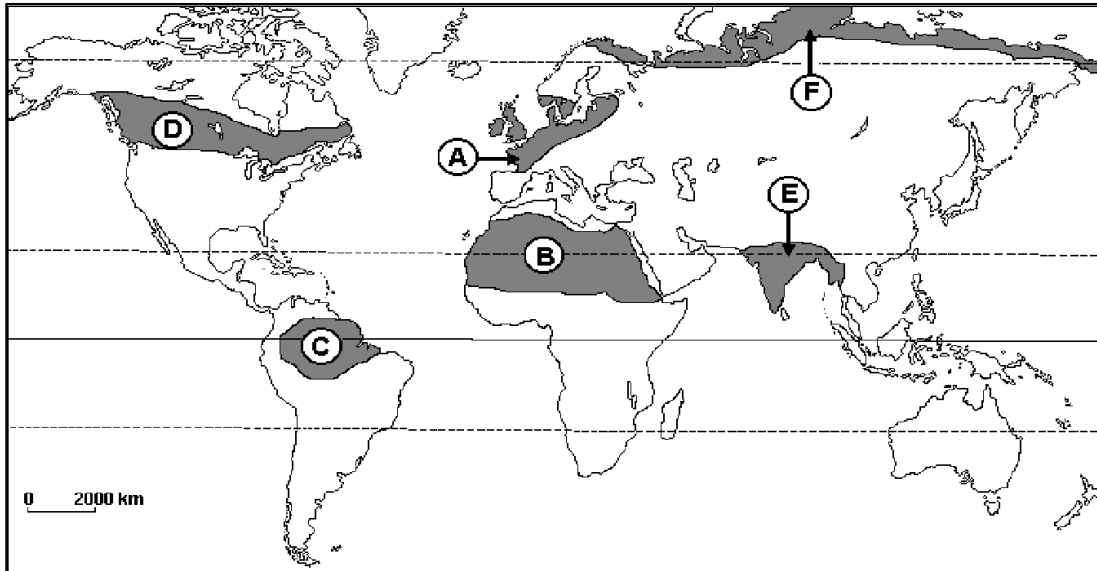
Scrieți, pe foaia de test, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. Efectul pozitiv al construcției barajului hidroenergetic de la Assuan este:
a. producția de electricitate
b. fertilizarea anuală câmpuri din jur
c. cantitatea de pește care se recoltează anual la gurile Nilului
d. apariția ecosistemelor noi
2. Relațiile zoogene în care indivizii unei specii profită de indivizii altei specii pentru a consuma o sursă de hran comună poartă numele de:
a. alelopatie
b. comensalism
c. competiție
d. parazitism
3. „Hurricane” este denumirea ciclonilor tropicali din Golful:
a. Bengal
b. Guineei
c. Mexic
d. Persic
4. Sunt considerate hazarduri geomorfologice:
a. alunecările de teren
b. cutremurele de pământ
c. erupțiile vulcanice
d. valurile tsunami
5. Este o monarhie islamică federală, statul:
a. Emiratele Arabe Unite
b. India
c. R.P.D. Coreeană
d. SUA
6. Un efect demografic al revoluției industriale a fost:
a. creșterea moderată
b. declinul demografic
c. explozia demografică
d. stagnarea demografică
7. Face parte din „tigrii asiatici”, statul:
a. Arabia Saudită
b. Bahrein
c. Qatar
d. Singapore
8. Nu este o instituție specială în cadrul ONU:
a. FAO
b. OMS
c. NATO
d. UNESCO
9. Componenta edafică a mediului, mai poartă și denumirea de:
a. antroposferă
b. biosferă
c. litosferă
d. pedosferă
10. Spațiile naturale care suferă unele modificări în urma dezvoltării așezărilor mici, cu un număr redus de locuitori și cu activități economice limitate se numesc:
a. antropice
b. antropizate
c. azonale
d. regionale

20 puncte

SUBIECTUL II (50 puncte)

Harta de mai jos se referă la subiectul II A – E. Pe hartă sunt marcate, cu litere de la A la F, regiuni cu diferite tipuri de medii geografice.

A. Scrieți, pe foaia de test, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Câmpia Londrei este situată în tipul de mediu marcat, pe hartă, cu litera ...
2. Fluviul Nil traversează tipul de mediu marcat, pe hartă, cu litera ...
3. Tipul de mediu marcat, pe hartă, cu litera **E** se găsește pe continentul numit ...

6 puncte

B. Scrieți, pe foaia de test, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. Pădurile luxuriante și etajate sunt caracteristice pentru mediul marcat, pe hartă, cu litera:
a. B b. C c. D d. F
2. Temperaturile medii cele mai scăzute sunt specifice mediului marcat, pe hartă, cu litera:
a. A b. B c. C d. F
3. Cea mai redusă masă vegetală este în mediul marcat, pe hartă, cu litera:
a. B b. C c. D d. E
4. Aspectele climatice caracteristice tipului de mediu marcat, pe hartă, cu litera **B** sunt influențate și de vânturile:
a. alizee b. de vest c. musonice d. polare
5. Fluviul Amazon străbate regiunea marcată, pe hartă, cu litera:
a. A b. B c. C d. F
6. Vegetația pădurilor de conifere este specifică tipului de mediu notat, pe hartă, cu litera:
a. B b. C c. D d. F
7. Tipul de mediu marcat, pe hartă, cu litera **B** se desfășoară și pe teritoriul statului:
a. Egipt b. Indonezia c. Thailanda d. Turcia

14 puncte

C. Caracterizați tipul de mediu marcat, pe hartă, cu litera C având în vedere:

1. două caracteristici climatice;
2. două aspecte specifice ale vegetației;
3. două exemple de specii de plante;
4. două exemple de specii de animale;
5. un tip de sol;
6. numele a trei state pe teritoriul cărora se găsește acest tip de mediu;
7. două acțiuni ale omului ce au determinat modificări ale acestui tip de mediu.

14 puncte

D. Precizați trei deosebiri între **tipul de mediu al regiunii** marcate, pe hartă, cu litera D și **tipul de mediu al regiunii** marcate, pe hartă, cu litera E.

Nota 1: Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele elemente: elemente climatice, vegetație, faună, soluri.

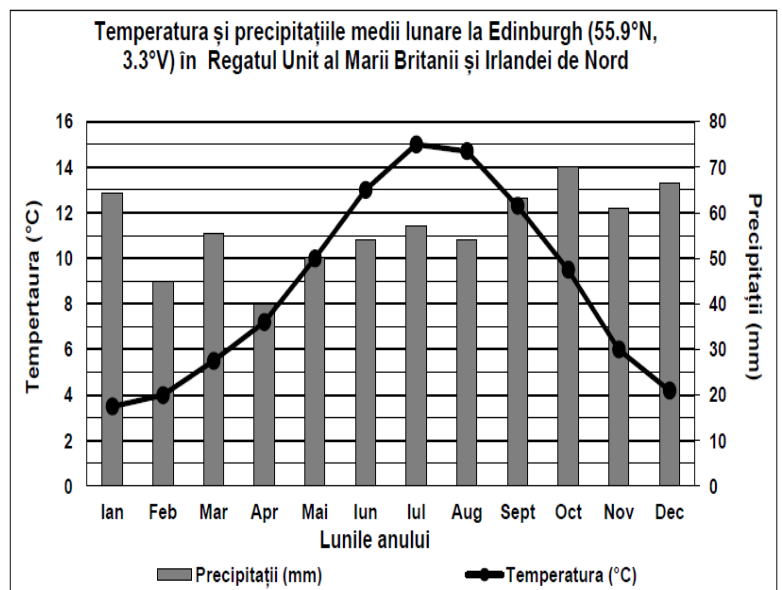
Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparativ și nu separat.

6 puncte

E. Reprezentarea grafică alăturată se referă la evoluția temperaturilor și a precipitațiilor medii lunare la stația meteorologică Edinburgh.

Precizați:

1. valoarea maximă a temperaturii medii lunare, precum și luna în care se înregistrează;
2. valoarea minimă a cantității medii lunare de precipitații, precum și luna în care se înregistrează;
3. valoarea amplitudinii termice medii anuale;
4. diferența dintre valoarea maximă și valoarea minimă a cantității de precipitații;
5. tipul de climă în care se încadrează diagrama de mai sus.

10 puncte

SUBIECTUL III (20 puncte)

Precizați:

- a. două caracteristici care definesc rolul Statelor Unite ale Americii în cadrul sistemului economic și geopolitic mondial;
- b. două măsuri care pot contribui la prevenirea degradării solurilor;
- c. trei domenii ale activității umane afectate de globalizare;
- d. trei indicatori reprezentativi care intră în calculul IDU (indicele de dezvoltare umană).

20 puncte

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**Clasa a XII-a**

Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat.

SUBIECTUL I (20 puncte)

Se acordă 2 puncte pentru răspunsurile corecte:

1. a; 2. c; 3. b; 4. a; 5. a; 6. c; 7. d; 8. c; 9. d; 10. b.

Total I (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)=20 puncte

SUBIECTUL II (50 puncte)

A. Se acordă 6 puncte, câte 2 puncte pentru răspunsurile corecte ($3 \times 2p = 6p$):

1. A; 2. B; 3. Asia

Total A (1+2+3)= 6 puncte

B. Se acordă 14 puncte, câte 2 puncte pentru răspunsurile corecte ($7 \times 2p = 14p$):

1. b; 2. d; 3. a; 4. a; 5. c; 6. c; 7. a.

Total B (1+2+3+4+5+6+7)= 14 puncte

C. Se acordă 14 puncte, astfel:

1. 2 puncte, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p = 2p$); Exemple de răspuns: clima ecuatorială, un singur sezon cald și umed, temperatura = 25-30°C, precipitații de peste 1000 mm/an, bat calmele ecuatoriale etc.;
2. 2 puncte, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p = 2p$); Exemple de răspuns: pădurea are o distribuție etajată; luxuriantă; veșnic verde/sempervirescentă, diseminarea mare a speciilor/„pestriță” etc.;
3. 2 puncte, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p = 2p$); Exemple de răspuns: palmierul de cocos, palmierul de ulei, abanosul, arborele de cacao, arborele de cafea, mahonul, acaju, palisandrul, arborele de cauciuc etc.;
4. 2 puncte, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p = 2p$); Exemple de răspuns: maimuțe (gorila), lilieci, jaguari, păsări viu colorate (papagali), reptile (anaconda) etc.;
5. 1 punct, pentru răspuns corect: laterit;
6. 3 puncte, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($3 \times 1p = 3p$); Exemple de răspuns: Brazilia, Indonezia, Malaezia, R.D. Congo, Papua Noua Guinee, Brunei, Singapore etc.;

7. **2 puncte**, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p=2p$); Exemple de răspuns: incendieri, defrișări pentru lemn și pentru exploatarea resurselor miniere, fie pentru obținerea de terenuri agricole, drumuri sau spații de locuit etc.;

Total C (1+2+3+4+5+6+7)=14 puncte

- D. Se acordă **6 puncte**, câte 2 puncte pentru fiecare deosebire corect prezentată între **tipul de mediu al regiunii prezentată** pe hartă, cu litera **D** (mediul pădurilor de conifere) și **tipul de mediu** regiunii marcate, pe hartă, cu litera **E** (mediul pădurilor tropical musonice).

Total D (3x2)= 6 puncte

- E. Se acordă **10 puncte**:

1. **2 puncte**, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p=2p$); 15°C ; luna iulie;
2. **2 puncte**, câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect ($2 \times 1p=2p$); 40 mm; luna aprilie;
3. **2 puncte**, pentru răspuns corect: se acceptă orice valoare între 21°C - 22°C ;
4. **2 puncte**, pentru răspuns corect: 30 mm;
5. **2 puncte**, pentru răspuns corect: climă temperat oceanică.

Total E (1+2+3+4+5)= 10 puncte

Total II (A+B+C+D+E)= 50 puncte

SUBIECTUL III (20 puncte)

Se acordă **20 puncte**, astfel:

a. **4 puncte**, câte 2 puncte pentru fiecare caracteristică precizată corect ($2 \times 2p=4p$); Exemple de răspuns: cel mai mare PIB, mare producător industrial, mare producător și exportator agricol mondial, rețea diversificată de transport, mare putere militară mondială, membru permanent al Consiliului de Securitate, putere nucleară, putere cosmică etc.;

b. **4 puncte**, câte 2 puncte pentru fiecare măsură precizată corect ($2 \times 2p=4p$); Exemple de răspuns: combaterea alunecărilor de teren (terasări, împăduriri, arături de-a curmezișul pantei); combaterea înmlăștinirilor și inundațiilor (îndiguiri, desecări, canalizări, canale de colectare și drenaj); combaterea secetei (irigații), raționalizarea defrișărilor; împiedicarea pășunatului excesiv; ameliorarea pășunilor; fertilizarea naturală și artificială etc.;

c. **6 puncte**, câte 2 puncte pentru fiecare domeniu de activitate precizat corect ($3 \times 2p=6p$); Exemple de răspuns: producția de bunuri de consum; activitatea financiar-bancară; activitatea de cercetare științifică și tehnologică; telecomunicațiile/ infrastructura de comunicații; activitatea infrafracțională; marketingul global etc.;

d. **6 puncte**, câte 2 puncte pentru fiecare indicator precizat corect ($3 \times 2p=6p$); Exemple de răspuns: indicatorul demografic (speranța de viață); indicatorul economic (PIB/loc); indicatorul social (gradul de alfabetizare, accesul la cultură, potențialul educațional și medical).

Total III (a+b+c+d)=20 puncte

TOTAL (I+II+III) = 90 puncte

Se acordă din oficiu 10 puncte

1.7. Activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice: exemplificări

Activitățile de învățare reprezintă situații concrete, coerente de învățare elaborate de profesorii de geografie pentru fiecare activitate didactică în care competențele specifice sunt formate, exersate, consolidate. În activitatea curentă, acestea se transpun în sarcini de lucru/activități ale elevilor, definite prin verbe de acțiune, care se materializează în modalități concrete de implicare a elevilor în continuumul predare-învățare-evaluare, generând experiențe prin care sunt formate și dezvoltate continuu competențele considerate esențiale pentru reușita școlară și personală. Tratarea diferențiată, individualizarea învățării și valorificarea potențialului fiecărui elev facilitează formarea autentică de competențe. Pentru clasa a XII-a, activitățile de învățare trebuie să creeze oportunități pentru ca elevii să-și formeze un profil corespunzător absolventului de învățământ liceal.

Activitățile de învățare propuse în prezentul material (*Geografie - Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XII-a în anul școlar 2024-2025*) au, pe de o parte, respectând principiul continuității, rol de asigurare a direcției de dezvoltare a competențelor specifice cărora le sunt subordonate prin continuarea din clasa a XI-a, tranzitând la un nivel superior, pe de altă parte, ca și în anii precedenți, au caracter de recomandare și de orientare pentru profesori. Profesorii de geografie au libertatea de a utiliza exemplele de activități de învățare propuse, sau de a elabora activități de învățare variate, astfel încât să asigure parcurgerea unui demers didactic adecvat specificului disciplinei și particularităților colectivelor de elevi, să proiecteze și să realizeze parcursuri de învățare individualizate.

În modelele de proiectare utilizate pentru elaborarea Reperelor metodologice pentru clasele a IX-a, a X-a și a XI-a, activitățile de învățare însoțesc competențele specifice, având statut de exemple posibile. Pentru fiecare competență specifică, reperele metodologice oferă variate exemple de activități de învățare. Dacă profesorul alege un exemplu propus în reperele metodologice, este necesară adecvarea activității de învățare la demersul didactic în cadrul căruia se urmărește operarea cu un anumit conținut selectat din programa școlară, în funcție de specificul conținutului respectiv, asigurându-se în acest fel contextualizarea predării-învățării.

În demersul didactic profesorul urmărește formarea/dezvoltarea competențelor prin valorificarea dimensiunii integrate a contextelor reale de învățare, prin conectarea la componenta multidiscplinară a curriculumului și la experiențele de învățare ale elevilor, precum și prin sprijinirea elevului în dezvoltarea unor deprinderi cognitive care să-i faciliteze adaptarea pe tot parcursul vieții. În acest demers, proiectarea unei activități de învățare pornește de la lecturarea competențelor specifice selectate, în funcție de care profesorul stabilește:

- modalitățile de organizare a învățării în relație cu conținuturile vizate și cu resursele existente;
- implicarea activă a elevilor în sarcinile propuse;
- adaptarea la nevoile de cunoaștere și la interesele elevilor;
- valorificarea experiențelor personale ale elevilor, cu relevanță pentru competențele vizate;
- integrarea noilor tehnologii în activitatea propusă ș.a.

În vederea identificării și proiectării activităților de învățare, se recomandă:

- valorificarea sugestiilor metodologice din programa școlară de clasa a XII-a;
- valorificarea activităților propuse în manualele școlare de clasa a XII-a;
- utilizarea exemplelor oferite de alte lucrări de referință care abordează modul în care pot fi proiectate activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice, precum: *Geografie - Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022*, *Geografie - Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023*, *Geografie - Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024*.

Pentru dobândirea de priceperi, deprinderi, metode și tehnici generale de învățare (inclusiv TIC) care să faciliteze o pregătire permanentă asumată, pot fi create situații de învățare care solicită elevilor:

- utilizarea suporturilor grafice și cartografice în procesul de învățare;

- identificarea relațiilor dintre fenomene geografice, stabilirea unor ipoteze, formularea unor concluzii asupra particularităților sau fenomenelor analizate;
- explicarea caracteristicilor calitative și cantitative ale fenomenelor geografice reprezentate pe diverse forme de reprezentare grafică și cartografică;
- rezolvarea de probleme privind calcularea distanțelor/suprafețelor pe suporturi cartografice, utilizând scara de proporție;
- realizarea unor produse cartografice simple utilizând sisteme informaționale geografice, generarea unor profile topografice simple pe baza unor modele numerice ale terenului, generarea elementelor hărții: titlu, legenda, scară utilizând un software specific (ex: Google Earth Pro).

Utilizarea tehnologiei informației în activitatea de învățare prezintă o serie de avantaje. Aceasta oferă o capacitate imensă de procesare care poate fi utilizată atât pentru dezvoltarea abilităților intelectuale, pentru rezolvarea unor probleme complexe, de viață reală, cât și pentru consolidarea învățării. Un alt beneficiu al utilizării tehnologiei informației este accesul la resurse educaționale deschise (RED)/resurse din mediu virtual și la o diversitate de idei și de perspective de analiză a proceselor și fenomenelor din natură și societate.

Evaluarea competențelor este o componentă fundamentală a demersului didactic, care implică luarea deciziilor atât la nivel individual, privind traseul educațional și profilul de formare pentru fiecare elev, cât și la nivel de sistem, privind îmbunătățirile, revizuirile sau schimbările necesare diferitelor componente: curriculum, predare-învățare-evaluare, formarea profesorilor etc.

Evaluarea curentă la clasă (proiectată și realizată de cadrul didactic, cu formele sale: inițială/ predictivă, continuă/formativă și sumativă) are un rol important în sprijinirea demersului de predare-învățare, având caracter formativ prin utilizarea feedbackului descriptiv (unde a greșit elevul, ce a înțeles și ce nu stăpânește încă, ce nu este suficient de clar, ce abilitate este insuficient antrenată/exersată etc.). Pentru evaluarea curentă pot fi utilizate diverse instrumente și metode care să permită o apreciere holistică a nivelului de realizare a competențelor specifice.

Exemple:

- testul;
- proba de evaluare practică;
- proiectul;
- evaluarea dialogată;
- grile de reflecție;
- autoevaluarea prin completarea de quiz-uri sau fișe de evaluare, inclusiv pe platforme online;
- chestionar care urmărește identificarea calităților și resurselor personale/domeniilor de interes/ nevoilor elevilor de sprijin individual;
- hărți conceptuale specifice geografiei etc.

Evaluările naționale și examenele solicită o abordare separată, întrucât sunt considerate evaluări care influențează major viața elevilor, traseul educațional și opțiunile de carieră. Aceste evaluări necesită un nivel înalt de expertiză în proiectare, implementare, analiza rezultatelor, fiind gestionate de instituțiile educaționale abilitate (Ministerul Educației, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație).

2. Recomandări privind planificarea calendaristică pentru anul școlar 2024 – 2025

2.1. Repere privind organizarea și desfășurarea instruirii la clasa a XII-a, în anul școlar 2024 - 2025. Context educațional actual

În clasa a XII-a se face trecerea de la problemele geografice fundamentale ale lumii contemporane, în care accentul este pus pe sistemul mondial actual, cu exemple din spațiul extraeuropean, la o structură care are în centrul ei geografia Europei, a României și a Uniunii Europene. Structura disciplinei este, prin esența sa, profund integratoare (între științele naturii și ale societății) prin aspectele generale, regionale și locale și prin trecerile succesive de scară în interiorul sistemului referențial Europa – Uniunea Europeană – țări europene – România. Prezentul curriculum de geografie pentru clasa a XII-a presupune tratarea problemelor fundamentale de geografie a Europei și a României în mod unitar, iar în cadrul fiecărei probleme de la aspectele generale ale continentului, la cele ale țării.

Această structură educațională (Europa – Uniunea europeană – România) se îndepărtează sensibil de reproducerea miniaturizată a unor capitole și teme aparent „academice”, derivate ca atare din corespondenții lor din geografie ca știință, foarte mult practică până acum. În cazul țărilor ofertate pentru studiu, respectiv țările vecine României și principalele țări membre ale Uniunii Europene, sugerarea unor proiecte sau lucrări independente pentru prezentarea unor aspecte din fiecare țară ar putea fi încă, la acest nivel, de interes sau pentru anumite secvențe, ar putea fi utilizate fișe de activitate independentă. Pentru înțelegerea realității și pentru explicarea acesteia se recomandă utilizarea unor ilustrații cartografice și grafice intuitive, referitoare la Europa, România și U.E.

Generozitatea programei solicită o gamă largă de accesare, prelucrare și utilizare a informațiilor, exersarea unor activități de învățare care să faciliteze educația permanentă, prin practicarea unei metodologii transdisciplinare, a unor metode specifice altor discipline (TIC și forme moderne de informare și de documentare), exersarea (într-o formă orală sau scrisă) a terminologiei specifice, prin forme și structuri atractive, cu un pronunțat caracter inovativ (eseuri libere, prezentări structurate, relaționarea informației cartografice cu informația scrisă).

2.2. Recomandări generale privind elaborarea și personalizarea planificării calendaristice

Elementele teoretice ale proiectării didactice specifice disciplinei, în contextul competențelor sunt prezentate în diferite lucrări recente, îndeosebi în: *Instruirea centrată pe competențe* (Mândruț, O., Catană, Luminița, Mândruț, Marilena, 2012), *Didactica formării competențelor* (Ardelean, A., Mândruț, O. (2012), *Didactică și Curriculum – elemente inovative actuale* (coord. Mândruț, O., 2014) și *Didactica geografiei* (Mândruț, O., Dan, Steluța, 2014).

Unitățile de învățare au pronunțat caracter de instruire, cu o tematică și o coerență interioară a conținuturilor (*conținuturi – detalieri ale programei școlare*) bine precizate, care își propun să dezvolte un set de competențe într-un interval de timp și care prin modalități de evaluare variate permit aprecierea realizării lor. Elementul principal al relației dintre unitățile de învățare și „lecții”/activități didactice (de câte o oră) se referă la competențele educaționale și locul acestora în proiectare. Pentru realizarea și proiectarea lecțiilor trebuie să fie utilizate formulări corecte și coerente de tipul **activităților de învățare**, derivate din competențele specifice asumate în cadrul unității de învățare.

Pentru unitatea de învățare de mai jos – **Europa și România-Geografie fizică**, s-a realizat o modalitate minimală de proiectare a conținuturilor. Pentru formarea/dezvoltarea competențelor specifice asumate prin programa școlară și susținute cu activitățile de învățare propuse, s-au adăugat resurselor materiale și resurse digitale necesare în sistemul de învățare blended-learning. Modalitățile de creare a materialelor didactice necesare pentru desfășurarea secvențelor de lecție în sistem blended-learning se realizează prin:

a) transferul documentelor existente pentru educația de tip tradițional în format digital și transformarea acestora, astfel încât să satisfacă cerințele unui astfel de demers, prin intermediul aplicațiilor și instrumentelor informatice integrate în cadrul platformelor educaționale utilizate pentru învățare: *Microsoft Teams, Google Meet, Zoom* etc.;

b) transformarea materialelor existente astfel încât activitatea didactică să fie una dinamică, prin utilizarea unor instrumente și aplicații de pe platformele educaționale utilizate prin care se va efectua o conversie într-un format specific educației de tip *Blended Learning*.

An școlar 2024 - 2025

Unitatea de învățământ:

Profesor:

Aria curriculară: Om și societate

Disciplina de învățământ: Geografie

CLASA a XII-a

(profilurile și specializările cu o oră pe săptămână)

• Număr de ore alocate: - **1 oră pe săptămână** (TC), respectiv **34 de ore pe an**

• Structura avută în vedere la realizarea planificării calendaristice:

Intervalul de cursuri 1: 9.09.2024 - 25.10.2024

Intervalul de cursuri 2: 4.11.2024 - 20.12.2024

Intervalul de cursuri 3: 8.01.2025 - 7.02.2025/14.02.2025/21.02.2025

Intervalul de cursuri 4: 17.02.2025/24.02.2025/3.03.2025 - 17.04.2025

Intervalul de cursuri 5: 28.04.2025 - 6.06.2025

Programul „Școala altfel” sau Programul ”Săptămâna verde” - un interval de 5 zile consecutive lucrătoare la decizia unității de învățământ, între 9.09.2024-30.05.2025

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ

EUROPA – ROMÂNIA – UNIUNEA EUROPEANĂ. PROBLEME FUNDAMENTALE

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore alocate	Săptămâna	Observații/Evaluare
Intervalul de cursuri 1					
I. Europa și România – geografie fizică	1.1.	▪ Lumea contemporană (evaluare inițială)	7	1 – 7	Observarea sistematică
	1.2.	▪ Spațiul românesc și spațiul european			
	1.3.	▪ Elemente fizico-geografice definitorii ale Europei și ale României:			
	1.4.	- relieful major (trepte, tipuri și unități majore de relief);			
	2.1.	- clima (factorii genetici, elementele climatice, regionarea climatică); harta sinoptică a Europei și a României;			Autoevaluare/ Interevaluare
	2.2.	- hidrografia – aspecte generale; Dunărea și Marea Neagră;			
	2.3.	- învelișul biopedogeografic;			
	2.5.	- resursele naturale.			
3.1.	<i>Recapitulare și evaluare</i>	Evaluare scrisă (T ₁)			
<i>Vacanță (26.10.2024 – 3.11.2024)</i>					

*Poate include Programul „Școala altfel” sau Programul ”Săptămâna verde”
(un interval de 5 zile consecutive lucrătoare la decizia unității de învățământ, între 9.09.2024-30.05.2025)*

Intervalul de cursuri 2

II. Europa și România – geografie umană	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elemente de geografie umană ale Europei și ale României: - harta politică a Europei; România ca stat al Europei; - populația și caracteristicile ei geodemo-grafice; - sistemul de orașe al Europei; analiza geografică a unor orașe; - activitățile economice – caracteristici generale; analiza unei ramuri industriale (la nivel european și în România); - sisteme de transport 	7	8 – 14	Observarea sistematică
	1.2.				Autoevaluare/
	1.3.				Interevaluare
	1.4.				
	2.2.				
	2.3.				
	2.4.				
2.5.					
3.1.				Evaluare scrisă (T ₂)	
<i>Recapitulare și evaluare</i>					

Vacanță (21.12.2024 – 7.01.2025)

*Poate include Programul „Școala altfel” sau Programul ”Săptămâna verde”
(un interval de 5 zile consecutive lucrătoare la decizia unității de învățământ, între 9.09.2024-30.05.2025)*

Intervalul de cursuri 3

III. Europa și România – mediu, peisaje, regiuni geografice, țări vecine	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mediu înconjurător și peisaje ▪ Regiuni geografice în Europa și în România: - Carpații – studiu de caz al unei regiuni geografice ▪ Țările vecine României (caracterizare geografică succintă) 	7	15 – 21	Observarea sistematică
	2.2.				Autoevaluare/
	2.3.				Interevaluare
	2.4.				
	2.5.				
3.1.				Evaluare scrisă (T ₃)	
<i>Recapitulare și evaluare</i>					

Vacanță – o săptămână la decizia inspectoratelor școlare, în perioada 10.02.2025 – 2.03.2025

*Poate include Programul „Școala altfel” sau Programul ”Săptămâna verde”
(un interval de 5 zile consecutive lucrătoare la decizia unității de învățământ, între 9.09.2024-30.05.2025)*

Intervalul de cursuri 4

IV. Uniunea Europeană	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene ▪ Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale Uniunii Europene ▪ Statele Uniunii Europene: - privire generală și sintetică - studii de caz: Franța, Germania, Italia, Spania, Portugalia, Grecia, Austria 	7	22 – 28 (orientativ)	Observarea sistematică
	1.4.				Autoevaluare/
	2.4.				Interevaluare
	2.7.				
	3.2.				
3.3.				Evaluare scrisă (T ₄)	
3.4.					
<i>Recapitulare și evaluare</i>					

Vacanță (18.04.2025 – 27.04.2025)

*Poate include Programul „Școala altfel” sau Programul ”Săptămâna verde”
(un interval de 5 zile consecutive lucrătoare la decizia unității de învățământ, între 9.09.2024-30.05.2025)*

Intervalul de cursuri 5

V. România ca parte a	1.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ România ca parte a Uniunii Europene: - Oportunități geografice ale României cu semnificație pentru Uniunea Europeană 	3	29 – 31	Observarea sistematică
	2.7.				
	3.2.				

Uniunii Europene	3.3. 3.4.	- România și țările Uniunii Europene – interdependențe geografice, economice și culturale - Problema energiei în Uniunea Europeană și în România <i>Recapitulare și evaluare</i>		(orientativ)	Autoevaluare/ Interevaluare Evaluare orală
VI. Europa și Uniunea Europeană în lumea contemporană	1.1. 1.5. 2.4. 3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problemele fundamentale ale lumii contemporane (prezentare sintetică) ▪ Rolul Europei în construirea lumii contemporane ▪ U.E. și ansamblurile economice și geopolitice ale lumii contemporane – privire comparativă ▪ Mondializare, internaționalizare și globalizare din perspectivă europeană ▪ Europa, Uniunea Europeană și România în procesul de evoluție a lumii contemporane în următoarele decenii <i>Recapitulare și evaluare</i> <i>Recapitulare și evaluare finală</i>	3	32 – 34 (orientativ)	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Evaluare scrisă (T5) Evaluare finală
<i>Vacanță (6.06.2025-07.09.2025)</i>					

□ *Planificarea calendaristică este întocmită în conformitate cu programa școlară pentru disciplina Geografie, clasa a XII-a, aprobată prin OMEC nr. 3252/13.02.2006, cu structura anului școlar 2024-2025, aprobată prin OM nr. 3694/01.02.2024 și cu metodologia de proiectare și de organizare a instruirii promovată de ghidurile metodologice de curriculum și didactică.*

□ *Numărul de ore și intervalul de săptămâni din prezenta planificare are o valoare orientativă.*

□ *În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) din OM nr. 3694/01.02.2024 privind structura anului școlar 2024-2025, în perioada 09 septembrie 2024 – 30 mai 2025, se desfășoară Programul național „Școala altfel” și Programul național „Săptămâna verde”. Planificarea calendaristică se va modifica/ajusta în funcție de intervalele de derulare a celor două programe naționale, stabilite la nivelul fiecărei unități de învățământ.*

2.3. Recomandări generale privind proiectarea unităților de învățare. Exemplu de proiectare

Geografie

Clasa a XII-a

An școlar 2024-2025

Număr de ore alocate: 7 ore

Proiectarea unei unități de învățare - Exemplu
Europa și România-Geografie fizică

Conținuturi (detalii ale pro- gramei)	C. S.	Activități de învățare	Resurse		Evaluare
			Metode	Materiale	
Spațiul românesc și spațiul European.	1.1. 1.2. 1.3 1.4.	<p>1.1.1. Utilizarea corectă a termenilor geografici specifici referitor la spațiul național și european, în conversații euristice, comunicări, prezentări orale, dezbateri pe teme diferite și într-o varietate de contexte, în scopul alfabetizării funcționale;</p> <p>1.2.1. Expunerea rezultatelor documentării privind diversitatea naturală și umană a spațiilor geografice ale Europei și ale României, cu ajutorul noțiunilor și al conceptelor corespunzătoare, în scopul dezvoltării de atitudini sociale și civice pozitive în raport cu transformările mediului geografic și adaptarea la schimbările impuse ;</p> <p>1.3.1. Identificarea unor caracteristici ale componentelor spațiului geografic european și românesc, utilizând diverse suporturi grafice, cartografice, aplicații de tip GIS, pentru dezvoltarea abilităților utilizare a instrumentelor/ mijloacelor cartografice;</p> <p>1.4.1. Identificarea unor termeni specifici geografiei Europei și a României, accesând diferite surse de documentare (texte și materiale/suporturi grafice și cartografice, aplicații de vizualizare a datelor statistice, a unor imagini etc.) în scopul folosirii acestora în contexte diferite;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓Conversația ✓Problematizarea ✓Lucrul cu harta ✓Lucrul cu Manualul 	<p>Harta fizică a Europei</p> <p>Harta fizică a României</p> <p>✓Atlasul geografic</p> <p>*https://earth.google.com/web/</p> <p>*https://www.google.com/streetview/</p> <p>*https://artsandculture.google.com/project/expeditions</p> <p>✓Manualul</p> <p>*https://www.manuale.edu.ro/</p> <p>*https://www.360cities.net/</p> <p>*https://www.open-culture.com/free_ebooks</p> <p>✓Fișe de lucru</p>	<p>Aprecieri orală/scrisă</p> <p>https://www.google.com/intl/ro/forums/about/</p> <p>https://edpuzzle.com/</p> <p>https://www.google.com/intl/ro/slides/about/</p> <p>https://kahoot.it/</p>

SECȚIUNEA II**Orientarea procesului educativ la disciplina GEOGRAFIE, în vederea atingerii de ținte și obiective stabilite prin documente de politică educațională/metodologii**

Provocările programei școlare în construirea unui traseu educațional de specialitate, coerent și eficient al procesului de predare – învățare – evaluare, vizează următoarele *relații funcționale*:

- *relația dintre competențele specifice și exemplele de activități de învățare, îi vizează pe elevi; orice activitate de învățare realizată se recomandă a fi urmată de momentul de reflecție și din perspectiva utilității resurselor educaționale integrate, de analiză a măsurii în care acestea au generat și au susținut o învățare autentică, au răspuns nevoilor și intereselor comune, dar și specifice, ale elevilor;*
- *relația dintre competențele specifice, conținuturi și sugestiile metodologice se raportează la profesor prin abordarea conținuturilor din perspectiva competențelor specifice și a unui demers didactic adecvat vârstei elevilor, contextelor de învățare diferite, în concordanță cu specificul disciplinei de studiu.*

În elaborarea activităților de învățare, trebuie pornit de la integrarea aspectelor atitudinal-comportamentale ale competențelor - cheie cuprinse în elementele definitorii ale atributele prioritare asociate profilului de formare a absolventului. Într-o analiză sintetică și aplicată disciplinei Geografie studiate în clasa a XII-a, sunt urmărite, prin raportare la atributele profilului de formare a absolventului, aspectele:

<i>Comunicativ</i>	Elevul utilizează adecvat, exprimă convingător și conștientizează importanța comunicării în dezvoltarea/conturarea unei personalități implicate în problemele realității înconjurătoare din domeniul de cunoaștere al disciplinei (amenajare teritorială, migrații, dezvoltare durabilă/sustenabilă prin gestionarea resurselor, Agenda Europa 2024-2030 etc.)
<i>Creativ</i>	Elevul identifică probleme, elaborează modele de acțiune în care utilizează analiza critică și implementează idei creative pentru rezolvarea unor/de probleme ale realității europene și naționale, specifice domeniului de cunoaștere al disciplinei.
<i>Reflexiv</i>	Elevul își proiectează propria învățare și evoluție educațională prin raportarea nevoilor și intereselor lui la mediul de învățare, căutând soluții și strategii de dezvoltare pe termen lung, adaptate și din perspectiva domeniului de cunoaștere impus de conținuturile disciplinei (asumarea unei cariere dintr-un sector profesional terțiar și cuaternar, evoluție socială într-un mediu multicultural, integrarea într-o profesie dintr-o companie corporatistă etc.)
<i>Colaborativ</i>	Elevul înțelege sensul apartenenței la comunitatea școlară și locală prin inițierea și implementarea unor idei, proiecte sau programe, elaborate în echipă care aduc beneficii acestora (creșterea calității vieții și a locuirii în comunitate prin dezvoltarea ideilor, proiectelor sau programelor prietenoase cu mediul, a celor de regenerare urbană etc.)
<i>Prospectiv</i>	Elevul investighează și adaptează realitatea înconjurătoare desprinsă/din domeniul de cunoaștere al disciplinei, pentru a anticipa procese naturale și sociale care determină ideile și comportamentul propriu sau ale grupului din care face parte (armonizarea condițiilor educaționale și sociale la evoluția realității înconjurătoare.
<i>Autonom</i>	Elevul dovedește capabilități și expertiză în configurarea setului de valori individuale și sociale care să-i orienteze comportamentul, evoluția școlară și cariera pentru a-și atinge sau realiza obiectivele personale de învățare și dezvoltare, specifice domeniului de cunoaștere al disciplinei și pentru definitivarea unei personalități umane echilibrate și responsabile față de societate și față de mediul înconjurător.
<i>Rezilient</i>	Elevul își gestionează sau proiectează starea psihointelectuală și socială pentru asigurarea echilibrului și a stării de bine, fiind pregătit pentru a depăși dificultăți, situații de risc, greșeli sau eșecuri, determinate de explorarea consecventă și creativă a realității înconjurătoare prin implementarea conținuturilor specifice domeniului de studiu al disciplinei.

<i>Responsabil</i>	Elevul își asumă responsabilități și sarcini pentru o viață sănătoasă și echilibrată, pentru un mediu de viață natural propice dezvoltării sustenabile, precum și consecințele induse/cu aspect modelatoare/modelator ale acțiunilor lui asupra celorlalți și ale mediului. Este responsabil în evaluarea interdependențelor dintre identitate și alteritate, dintre local și național, dintre național și global, prin aplicarea conținuturilor specifice domeniului de studiu al disciplinei și din perspectiva drepturilor și a responsabilităților care îi revin în calitate de cetățean al României și cetățean european.
<i>Etic</i>	Elevul inițiază și participă activ la acțiuni care contribuie la creșterea calității vieții personale și a comunității locale prin aplicații desprinse din conținuturile specifice domeniului de studiu al disciplinei (studii privind necesitatea dezvoltării infrastructurii și echipării edilitare a locuinței și localității, elaborarea hărților de risc la hazarduri pentru locuința și localitatea de domiciliu etc.)

A. Recomandări privind formarea/dezvoltarea și evaluarea competențelor specifice incluse în programa școlară

Reperete metodologice propun activități de învățare, ca acțiuni desfășurate de elevi, prin intermediul cărora profesorul urmărește să formeze și să dezvolte competențele specifice incluse în programa pentru clasa a XII-a. Prin utilizarea/adaptarea exemplurilor asociate competențelor specifice, profesorii pot crea un mediu de învățare propice în care elevii pot dobândi competențele propuse de către programa în vigoare, pot desfășura activități didactice care să conducă la finalitățile asumate.

A.1. Competențe generale/Competențe specifice/Conținuturi/Activități de învățare

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea adecvată a terminologiei și a limbajelor specifice, pentru explicarea mediului geografic.
2. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la mediul înconjurător ca întreg și la sistemele sale componente
3. Relaționarea elementelor și a fenomenelor din natură și din societate cu reprezentările lor cartografice, grafice sau pe modele

- Competențele specifice tehnoredactate fără evidențiere prin asterisc și corp de literă cursiv constituie nucleul comun al programei școlare și sunt obligatorii pentru toate filierele, profilurile, specializările/ calificările profesionale. Bugetul de timp stabilit prin planurile-cadru, pentru achiziționarea acestora, este de 1 oră/ săptămână, alocată în trunchiul comun (TC).

- Competențele specifice marcate printr-un singur asterisc (*) și corp de literă cursiv se adresează specializării științe sociale, din cadrul filierei teoretice, profil umanist. Bugetul de timp stabilit prin planul-cadru, pentru achiziționarea acestora, este de 1 oră/ săptămână, alocată în curriculumul diferențiat (CD). Ele se adaugă nucleului comun al programei școlare și sunt obligatorii numai pentru această specializare.

- Competențele specifice marcate prin două asteriscuri (**) și corp de literă cursiv se adresează calificărilor profesionale care aparțin de domeniile servicii și administrație. Ele se adaugă nucleului comun al programei școlare și sunt obligatorii numai pentru aceste calificări profesionale.

1. Utilizarea adecvată a terminologiei și a limbajelor specifice, pentru explicarea mediului geografic.

1.1. Prezentarea, în scris și oral, a aspectelor definitorii ale spațiului european și național, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului.

1.1.1. Utilizarea corectă a termenilor geografici specifici referitori la spațiul național și european, în conversații euristice, comunicări, prezentări orale, dezbateri pe teme diferite și într-o varietate de contexte, în scopul alfabetizării funcționale;

1.1.2. Prezentarea, oral și în scris, de concepte, sentimente, fapte și opinii, folosind suporturi vizuale, auditive și digitale, referitoare la spațiul național și european, în diverse contexte educaționale formale și non-formale având scopul de a interacționa eficient, adecvat, responsabil și creativ cu ceilalți;

1.1.3. Exprimarea convingătoare a unor puncte de vedere, idei, soluții la diverse situații - problemă cu privire la spațiul național și european, cu scopul conștientizării impactului comunicării asupra celorlalți;

1.1.4. Realizarea de texte și suporturi grafice sau cartografice, în format clasic sau cu ajutorul instrumentelor digitale, referitoare la spațiul național sau european, cu scopul dezvoltării creativității, a gândirii critice și a rezolvării de probleme.

1.2. Raportarea rezultatelor documentării (informării) asupra problematicii fundamentale a Europei și a României, cu ajutorul noțiunilor și al conceptelor corespunzătoare.

1.2.1. Expunerea rezultatelor documentării privind diversitatea naturală și umană a spațiilor geografice ale Europei și ale României, cu ajutorul noțiunilor și al conceptelor corespunzătoare, în scopul dezvoltării de atitudini sociale și civice pozitive în raport cu transformările mediului geografic și adaptării la schimbările impuse;

1.2.2. Realizarea de prezentări geografice/produse originale în forme diferite (postere, referate, proiecte, produse multimedia/conținut digital complex) cu privire la rezultatele documentării/ demersurilor investigative asupra elementelor fizico – geografice și de geografie umană definitorii ale Europei și ale României, utilizând limbajul specific, în scopul organizării și dezvoltării autonomiei achizițiilor/cunoștințelor;

1.2.3. Formularea unor concluzii asupra proceselor și fenomenelor specifice mediului geografic european identificate în diverse surse de documentare/informare pentru perceperea corectă a complexității fizico-economico-geografice a spațiului european;

1.2.4. Formularea de opinii privind rezultatele cercetărilor transformărilor mediului geografic european, utilizând reprezentări schematice, tabele, explicații, texte suport, eseuri structurate, referate etc., în scopul dezvoltării gândirii critice.

1.3. Explicarea unei realități investigate (direct sau indirect), prin utilizarea limbajului științific specific domeniului

1.3.1. Identificarea unor caracteristici ale componentelor spațiului geografic european și românesc, utilizând diverse suporturi grafice, cartografice, aplicații de tip GIS, pentru dezvoltarea abilităților de utilizare a instrumentelor/ mijloacelor cartografice;

1.3.2. Analizarea unor surse de informare geografică (dicționare, enciclopedii, manuale, tratate geografice, resurse WEB, produse multimedia, resurse cartografice) pentru realizarea unor corelații între diferite componente geografice specifice Europei și României;

1.3.3. Elaborarea unei demers argumentativ, în scopul dezvoltării unui raționament geografic coerent, integrând suporturi grafice și cartografice, utilizând surse de informație geografică, aplicații de vizualizare a datelor spațiale.

1.4. Identificarea, prin documentare, a informațiilor specifice problematicii geografice a Europei și a României, valorificând adecvat semnificațiile termenilor-cheie de specialitate.

1.4.1. Identificarea unor termeni specifici geografiei Europei și a României, accesând diferite surse de documentare (texte și materiale/suporturi grafice și cartografice, aplicații de vizualizare a datelor statistice, a unor imagini etc.) în scopul folosirii acestora în contexte diferite;

1.4.2. Descrierea în cuvinte proprii a fenomenelor și proceselor geografice, naturale sau antropice specifice Europei și României, având la dispoziție diferite materiale cartografice, date statistice, informații mass-media etc., în scopul înțelegerii diversității naturale și umane a spațiilor geografice studiate;

1.4.3. Interpretarea diferitelor scenarii privind evoluția mediului geografic european, în scopul dezvoltării unui raționament geografic corect și coerent și a unei atitudini civice responsabile privind diferite aspecte ale realității naturale și sociale a Uniunii Europene și a României;

1.4.4. Realizarea unor colaje/postere/ texte/scurte filme documentare/prezentări multimedia, utilizând surse de informare specifice (aplicații de vizualizare a datelor spațiale sau alte instrumente digitale etc.), în scopul înțelegerii problematicei geografice a Europei și a României.

1.5. Formularea de probleme referitoare la regionalizare și la globalizare, din perspectivă europeană, utilizând corect și coerent terminologia specifică.

1.5.1. Selectarea informației relevante din surse WEB și mass-media pentru identificarea caracteristicilor geografice de bază și particularităților spațiului românesc și spațiului european;

1.5.2. Elaborarea, în echipe, a unor prezentări (poster sau multimedia), privind mondializarea, internaționalizarea și globalizarea din perspectivă europeană, în corelație cu unele realități locale și naționale, pentru o bună înțelegere a acestora;

1.5.3. Formularea de opinii privind Europa, Uniunea Europeană și România în procesul de evoluție a lumii contemporane în următoarele decenii, în cadrul unor sesiuni de brainstorming/brainwriting, cu scopul de a propune soluții adecvate pentru păstrarea identității locale și naționale, respectând diversitatea lumii contemporane;

1.5.4. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la rolul pe care îl deține Europa în dinamica lumii contemporane.

2. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la mediul înconjurător ca întreg și la sistemele sale componente.

2.1. Explicarea proceselor naturale din mediul înconjurător (geografic), la nivelul continentului, prin conexiuni sugerate de analiza modelelor grafice, cartografice și a imaginilor.

2.1.1. Identificarea proceselor naturale din mediul înconjurător (geografic) european pe baza unor suporturi geografice (modele grafice, reprezentări cartografice, imagini, resurse video etc.);

2.1.2. Descrierea proceselor naturale din mediul geografic prin interpretarea reprezentărilor geografice, în vederea stabilirii caracteristicilor definitorii;

2.1.3. Conceperea unor scheme logice de tip cauză-efect în scopul dezvoltării unui raționament geografic corect;

2.1.4. Analiza interacțiunilor dintre procese/fenomene naturale observate direct și/sau indirect, utilizând imagini/modele grafice;

2.1.5. Explicarea proceselor naturale pe baza legăturilor spațiale/cronologice/cauzale, cu scopul utilizării de noțiuni/concepte geografice.

2.2. Utilizarea elementelor semnificative, conceptuale și metodologice, specifice științelor naturii și științelor sociale, pentru studierea comparativă a geografiei Europei și a României.

2.2.1. Prezentarea dinamicii mediului geografic folosind metoda diacronică (suprapunerea hărților/imaginilor satelitare), tehnici GIS și de teledetecție (imagini satelitare realizate în diferite momente);

2.2.2. Analiza comparativă a elementelor naturale și/sau antropice ce au determinat mediul geografic în anumite regiuni ale Europei și României;

2.2.3. Realizarea în echipă a unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre caracteristicile naturale și sociale ale Europei și României, utilizând diferite mijloace de documentare.

2.3. Explicarea relațiilor observabile dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător, la nivelul continentului, prin analiza unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale.

2.3.1. Identificarea relațiilor funcționale și/sau teritoriale la nivelul unor sisteme și structuri naturale și/sau antropice într-un spațiu geografic (nivel local, național și european);

2.3.2. Prezentarea unor sisteme și structuri naturale și/sau antropice dintr-un spațiu geografic (nivel local, național și european), pe baza unui algoritm dat și folosind reprezentări geografice (imagini, grafice, hărți etc.);

2.3.3. Realizarea unor simulări digitale interactive ale evoluției unor sisteme și structuri pentru determinarea relațiilor/interacțiunilor observabile, făcând legătura între științe, tehnologie și mediul geografic de la nivelul continentului.

2.4. Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic european, utilizând date statistice, modele geografice și reprezentări cartografice adecvate.

2.4. Explicarea relațiilor observabile între sistemele lumii contemporane și Europa.

2.4.1. Identificarea tipurilor de relații spațiale dintre elementele naturale și umane ale mediului geografic european, utilizând date statistice, modele geografice și reprezentări cartografice adecvate;

2.4.2. Realizarea unor scheme logice cu privire la relațiile dintre principalele elemente ale sistemelor naturale și umane ale mediului geografic european;

2.4.3. Prezentarea succesiunii unor procese naturale/antropice care contribuie la modificarea mediului geografic european;

2.4.4. Argumentarea relațiilor de tip cauză-efect pentru anumite probleme cu care se confruntă Uniunea Europeană (problema energiei, migrația etc.), precum și pentru producerea unor fenomene și procese naturale;

2.4.5. Rezolvarea unor situații-problemă care vizează înțelegerea relațiilor spațiale între elementele naturale și umane ale Uniunii Europene, utilizând suporturi geografice (imagini, hărți, grafice, resurse video etc.) din diferite surse și date statistice.

2.5. Explicarea unor sisteme și a unor structuri naturale și umane, pe baza unor informații obținute prin diferite mijloace de documentare și a unor materiale demonstrative.

**2.5. Explicarea unor sisteme și structuri sociale și culturale, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare.*

***2.5. Explicarea unor sisteme și structuri teritoriale referitoare la servicii, comerț și administrație, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare.*

2.5.1. Identificarea caracteristicilor naturale, umane și economice ale unor spații geografice din Europa și România/ale statelor vecine României pe baza unor informații obținute din diferite mijloace de documentare;

2.5.1 Identificarea elementelor de geografie socială și culturală ale Europei și ale României;*

*2.5.1** Identificarea elementelor referitoare la servicii, comerț și administrație pentru Europa și România, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;*

2.5.2. Prezentarea unor deosebiri/asemănări între componentele mediului natural/caracteristicile umane și economice ale unor regiuni geografice din Europa și România, pe baza informațiilor obținute din diferite mijloace de documentare;

2.5.2. Prezentarea comparativă a unor aspecte de geografie socială și culturală între anumite regiuni ale Europei și României;*

*2.5.2.*** Prezentarea comparativă a unor elemente referitoare la servicii, comerț și administrație între anumite regiuni ale Europei și România;*

2.5.3. Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre elementele geografice de bază ale Europei și României (relief, climă, orașe etc.)/ ale țărilor vecine României utilizând diferite mijloace de documentare;

2.5.3. Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre caracteristicile sociale și culturale ale Europei și României (tradiții, diversitate lingvistică, culturală etc.) utilizând diferite mijloace de documentare;*

*2.5.3.** Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre elemente referitoare la servicii, comerț și administrație ale Europei și României (căi de comunicație și mijloace de transport, turism etc.) utilizând diferite mijloace de documentare.*

**2.6. Prezentarea unor informații geografice structurate, pe baza activității de documentare independentă.*

**2.6. Elaborarea unor proiecte de dezvoltare teritorială care au elemente de geografie socială și culturală.*

2.6.1. *Precizarea caracteristicilor fizico-geografice, umane și economice ale statelor vecine României, după un algoritm dat (așezarea geografică, numele statelor vecine, numele a două unități de relief, tipul de climă etc.);*

2.6.1. Completarea unor fișe de observații cu date culese în urma unei aplicații pe teren, în orizontul local, pe baza analizei directe;*

2.6.2. *Prezentarea comparativă a unor aspecte geografice (Relieful României, Clima Europei), structurată după anumite criterii;*

2.6.2. Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;*

2.6.3. ** Conceperea unor proiecte de dezvoltare teritorială care vizează elemente de geografie socială și culturală pentru orizontul local/regiune geografică din România sau Europa, pe baza unui algoritm dat/structură dată.*

2.7. *Aplicarea unor elemente explicative semnificative specifice științelor sociale, în interpretarea proceselor referitoare la globalizare din perspectiva Uniunii Europene.*

**2.7. Explicarea raportului dintre componenta socială a Europei și suportul ei teritorial.*

2.7.1 *Identificarea relațiilor dintre elemente, fenomene și procese socio-economice, culturale și geopolitice specifice Uniunii Europene, din perspectiva globalizării, pe diverse suporturi grafice/cartografice, inclusiv GIS, din perspectiva globalizării;*

*2.7.1.*Identificarea relațiilor de condiționare (cauză-efect) între componenta socială și suportul ei teritorial, la nivel local, național și european;*

2.7.2 *Prezentarea relațiilor de condiționare (cauză-efect), în urma vizionării unor scurte videoclipuri sugestive/analizei datelor statistice /graficelor, relevante pentru problematica globalizării din perspectiva Uniunii Europene;*

*2.7.2.*Investigarea interacțiunilor dintre caracteristicile fizico-geografice ale unui teritoriu și particularitățile sociale ale acestuia, utilizând principiul cauzalității, la nivel local, național și european;*

2.7.3 *Analizarea impactului globalizării asupra economiei Uniunii Europene și a vieții cotidiene, pe baza unor texte-suport;*

*2.7.3.*Explicarea legăturilor dintre spațiul geografic național/european și componenta socială, pe baza informațiilor oferite de suporturi grafice/ cartografice, inclusiv GIS;*

2.7.4 *Rezolvarea de situații-problemă care vizează problematica globalizării, din perspectiva Uniunii Europene, utilizând imagini, diagrame, hărți, modele, jocuri didactice de pe platforme de învățare etc.*

*2.7.4.*Prezentarea unor studii de caz privind componenta socială și culturală a Europei/ României și raportul acesteia cu suportul teritorial, utilizând aplicații digitale.*

***2.8. Elaborarea unor proiecte de dezvoltare teritorială care au elemente de geografie a serviciilor și administrație.*

2.8.1 *Completarea unor fișe de observații cu date culese în urma unei aplicații pe teren, în orizontul local, pe baza analizei directe;*

2.8.2 *Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;*

2.8.3 *Conceperea unor proiecte de dezvoltare teritorială care vizează elemente de geografie a serviciilor și administrație pentru orizontul local/regiune geografică din România sau Europa, pe baza unui algoritm dat/structură dată;*

2.8.4 *Elaborarea unor studii de caz: proiecte de dezvoltare teritorială-elemente de geografie a serviciilor și de geografie administrativă, utilizând aplicații digitale.*

***2.9. Explicarea raportului dintre componentele economice, sociale și de servicii la nivelul Uniunii Europene și al României.*

2.9.1. *Identificarea elementelor economice, sociale și de servicii, la nivelul Uniunii Europene și al României, pe baza unor reprezentări grafice și cartografice, inclusiv GIS;*

2.9.2. *Analizarea mediată a spațiului socio-economic românesc și european, în scopul evidențierii asemănarilor și deosebirilor, utilizând texte suport, reprezentări grafice și cartografice, inclusiv GIS;*

2.9.3. *Explicarea interdependențelor socio-economice ale unui teritoriu, pe baza suportului grafic/cartografic dat, la nivelul Uniunii Europene și al României.*

3. Relaționarea elementelor și a fenomenelor din natură și din societate cu reprezentările lor cartografice, grafice sau pe modele.

3.1. Interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice, pentru prezentarea unei realități investigate;

3.1.1. Identificarea relațiilor cauzale dintre procese/fenomene fizico-geografice/demografice specifice Europei și României observate prin interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice;

3.1.2. Explorarea elementelor de conținut ale reprezentărilor grafice și cartografice în scopul relaționării lor cu elementele și fenomenele din realitate;

3.1.3. Interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice referitoare la elementele fizico-geografice/de geografie umană ale Europei și României.

3.2. Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice adecvate, pentru interpretarea și exprimarea realității geografice a Uniunii Europene și a unor țări din componența acesteia.

3.2.1. Descrierea cadrului natural al unor țări din componența Uniunii Europene prin utilizarea reprezentărilor cartografice și grafice;

3.2.2. Interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice referitoare la realitățile geografice specifice țărilor din cadrul Uniunii Europene;

3.2.3. Analiza reprezentărilor grafice și cartografice pentru selectarea corectă a informațiilor caracteristice cadrului natural/uman al Uniunii Europene și a unor țări din componența acesteia.

3.3. Transferul informației statistice, grafice și cartografice în alte forme de prezentare (texte, modele etc.).

3.3.1. Extragerea informațiilor din diverse surse statistice, grafice și cartografice pentru identificarea caracteristicilor unor elemente și fenomene naturale și umane;

3.3.2. Utilizarea informațiilor conținute de sursele convenționale sau digitale (imagini, baze de date) pentru analiza/interpretarea evoluției elementelor, proceselor sau fenomenelor demografice și socio-economice;

3.3.3. Elaborarea unui text argumentativ, utilizând informații obținute de pe diferite suporturi grafice și cartografice, în scopul analizei comparative a cadrului natural/uman românesc și european.

3.4. Interpretarea datelor statistice și a modelelor grafice referitoare la Uniunea Europeană și la România.

3.4. Interpretarea datelor statistice și a modelelor grafice referitoare la Europa, Uniunea Europeană, România și lumea contemporană.

3.4.1. Descrierea unor fenomene/procese observate în natură/documentar științific prin raportarea la un suport grafic sau cartografic;

3.4.2. Utilizarea modelelor construite sau generate virtual în interpretarea realității înconjurătoare (relief, climă, sol, populație, așezări umane etc);

3.4.3. Interpretarea climogramelor referitoare la Uniunea Europeană și la România din diferite surse oferite (manuale, atlase, lucrări geografice);

3.4.4. Stabilirea unor asemănări/deosebiri între fenomene/procese referitoare la Europa, Uniunea Europeană, România și lumea contemporană prin interpretarea datelor statistice și a unor modele grafice;

3.4.5. Corelarea informațiilor obținute în urma analizei datelor statistice și a modelelor grafice, referitoare la Uniunea Europeană și la România, pentru efectuarea unor comparații.

**3.5. Construirea unor reprezentări grafice și cartografice minimale, utilizând informații oferite*

**3.5. Utilizarea mijloacelor de reprezentare grafică și cartografică a spațiului social și cultural, la nivelul Europei și al României*

3.5.1. *Analizarea surselor de informare (text, imagini, baze de date, programe sau aplicații G.I.S.) în vederea realizării unei schițe de hartă/Interpretarea unei serii de reprezentări grafice și cartografice pentru a explica orientarea fluxurilor migratorii la nivelul Europei;*

3.5.2. *Elaborarea unor reprezentări grafice simple prin care sunt redat elemente specifice României și Uniunii Europene/Compararea unor reprezentări grafice/cartografice referitoare la tipurile de comunități umane pentru a surprinde evoluția acestora în timp;*

3.5.3. *Realizarea unor produse cartografice simple, pe baza sistemelor informaționale geografice (generarea unor profile topografice simple pe baza unor modele numerice ale terenului), utilizând un software specific (ex: Google EarthPro, ArcGIS online)/ Redactarea unui eseu structurat, pe baza unor reprezentări grafice și cartografice, în vederea prezentării diversității umane a Europei, după un algoritm dat;*

****3.6. Utilizarea mijloacelor de reprezentare grafică și cartografică a elementelor de geografie administrativă**

3.6.1. *Localizarea principalelor regiuni de dezvoltare din România folosind suporturi grafice și cartografice;*

3.6.2. *Prezentarea relațiilor comerciale și turistice din Europa și România utilizând diverse informații cartografice și grafice;*

3.6.3. *Explicarea legăturilor dintre necesitatea reorganizării administrativ-teritoriale a României, după aderarea la Uniunea Europeană, și orientarea spre constituirea unor noi unități macroregionale pe baza informațiilor obținute de pe diferite suporturi grafice și cartografice.*

1. Utilizarea adecvată a terminologiei și a limbajelor specifice, pentru explicarea mediului geografic.

CONȚINUTURI	C. S.	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
<p>EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ (tratate comparativă și succesivă, de la Europa la România)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spațiul românesc și spațiul european. • Elemente fizico – geografice definitorii ale Europei și ale României: <ul style="list-style-type: none"> - relieful major (trepte, tipuri și unități majore de relief); - clima (factorii genetici, elementele climatice, regionarea climatică); harta sinoptică a Europei și a României; - hidrografia – aspecte generale; Dunărea și Marea Neagră; - învelișul biopedogeografic; - resursele naturale. • Elemente de geografie umană ale Europei și ale României: <ul style="list-style-type: none"> - harta politică a Europei; România ca stat al Europei; - populația și caracteristicile ei geodemografice; - sistemul de orașe al Europei; analiza geografică a unor orașe (patru orașe europene, orașul București și două orașe din România); 	<p>1.1.</p> <p>1.2.</p>	<p>1.1.1. Utilizarea corectă a termenilor geografici specifice referitori la spațiul național și european, în conversații euristice, comunicări, prezentări orale, dezbateri pe teme diferite și într-o varietate de contexte, în scopul alfabetizării funcționale;</p> <p>1.1.2. Prezentarea, oral și în scris, de concepte, sentimente, fapte și opinii, folosind suporturi vizuale, auditive și digitale, referitoare la spațiul național și european, în diverse contexte educaționale formale și non-formale având scopul de a interacționa eficient, adecvat, responsabil și creativ cu ceilalți;</p> <p>1.1.3. Exprimarea convingătoare a unor puncte de vedere, idei, soluții la diverse situații - problemă cu privire la spațiul național și european, cu scopul conștientizării impactului comunicării asupra celorlalți;</p> <p>1.1.4. Realizarea de texte și suporturi grafice sau cartografice, în format clasic sau cu ajutorul instrumentelor digitale, referitoare la spațiul național sau european, cu scopul dezvoltării creativității, a gândirii critice și a rezolvării de probleme.</p> <p>1.2.1. Expunerea rezultatelor documentării privind diversitatea naturală și umană a spațiilor geografice ale Europei și ale României, cu ajutorul noțiunilor și al conceptelor corespunzătoare, în scopul dezvoltării de atitudini sociale și civice pozitive în raport cu transformările mediului geografic și adaptării la schimbările impuse;</p> <p>1.2.2. Realizarea de prezentări geografice/produse originale în forme diferite (postere, referate, proiecte,</p>

- activitățile economice – caracteristici generale; analiza unei ramuri industriale (la nivel european și în România);

- sisteme de transport.

- Mediu înconjurător și peisaje.
- Regiuni geografice în Europa și în România:

- *caracteristici ale unor regiuni geografice din Europa și din România** ;

- Carpații-studiu de caz al unei regiuni geografice;

- Țările vecine României (caracterizare geografică succintă).

1.3.

produse multimedia/conținut digital complex) cu privire la rezultatele documentării/ demersurilor investigative asupra elementelor fizico – geografice și de geografie umană definitorii ale Europei și ale României, utilizând limbajul specific, în scopul organizării și dezvoltării autonomiei achizițiilor/cunoștințelor;

1.2.3. Formularea unor concluzii asupra proceselor și fenomenelor specifice mediului geografic european identificate în diverse surse de documentare/informare pentru perceperea corectă a complexității fizico-economico-geografice a spațiului european;

1.2.4. Formularea de opinii privind rezultatele cercetărilor transformărilor mediului geografic european, utilizând reprezentări schematice, tabele, explicații, texte suport, eseuri structurate, referate etc., în scopul dezvoltării gândirii critice.

1.3.1. Identificarea unor caracteristici ale componentelor spațiului geografic european și românesc, utilizând diverse suporturi grafice, cartografice, aplicații de tip GIS, pentru dezvoltarea abilităților de utilizare a instrumentelor/ mijloacelor cartografice;

1.3.2. Analizarea unor surse de informare geografică (dicționare, enciclopedii, manuale, tratate geografice, resurse WEB, produse multimedia, resurse cartografice) pentru realizarea unor corelații între diferite componente geografice specifice Europei și României;

1.3.3. Elaborarea unei demers argumentativ, în scopul dezvoltării unui raționament geografic coerent, integrând suporturi grafice și cartografice, utilizând surse de informație geografică, aplicații de vizualizare a datelor spațiale.

1.4.

1.4.1. Identificarea unor termeni specifici geografiei Europei și a României, accesând diferite surse de documentare (texte și materiale/suporturi grafice și cartografice, aplicații de vizualizare a datelor statistice, a unor imagini etc.) în scopul folosirii acestora în contexte diferite;

1.4.2. Descrierea în cuvinte proprii a fenomenelor și proceselor geografice, naturale sau antropice specifice Europei și României, având la dispoziție diferite materiale cartografice, date statistice, informații mass-media etc., în scopul înțelegerii diversității naturale și umane a spațiilor geografice studiate;

1.4.3. Interpretarea diferitelor scenarii privind evoluția mediului geografic european, în scopul dezvoltării unui raționament geografic corect și coerent și a unei atitudini civice responsabile privind diferite aspecte ale realității naturale și sociale a Uniunii Europene și a României;

		<p>1.4.4. Realizarea unor colaje/postere/ texte/scurte filme documentare/prezentări multimedia, utilizând surse de informare specifice (aplicații de vizualizare a datelor spațiale sau alte instrumente digitale etc.), în scopul înțelegerii problematicei geografice a Europei și a României.</p>
<p>ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene. • Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale U.E. • Statele Uniunii Europene: <ul style="list-style-type: none"> - privire generală și sintetică; - studii de caz: Franța, Germania, Regatul Unit, Italia, Spania, Portugalia, Grecia, Austria; - <i>celelalte țări ale U.E.*.</i> • <i>Diviziuni regionale și organizarea spațiului geografic în U.E.*.</i> • România ca parte a Uniunii Europene: <ul style="list-style-type: none"> - Oportunități geografice ale României cu semnificație pentru U.E. - România și Țările U.E. – interdependențe geografice, economice și culturale. - <i>Organizarea și amenajarea spațiului geografic în U.E. și în România*.</i> - Problema energiei în U.E. și în România. - <i>Alte probleme comune – la alegere, două studii de caz dintre: mediu înconjurător, dezvoltare economică, migrația populației și a forței de muncă, organizare teritorială, disparități regionale, evoluții geodemografice, agricultură, dezvoltare urbană*..</i> 	<p>1.1.</p> <p>1.4.</p>	<p>1.1.1. Utilizarea corectă a termenilor geografici specifici referitori la spațiul național și european, în conversații euristice, comunicări, prezentări orale, dezbateri pe teme diferite și într-o varietate de contexte, în scopul alfabetizării funcționale;</p> <p>1.1.2. Prezentarea, oral și în scris, de concepte, sentimente, fapte și opinii, folosind suporturi vizuale, auditive și digitale, referitoare la spațiul național și european, în diverse contexte educaționale formale și non-formale având scopul de a interacționa eficient, adecvat, responsabil și creativ cu ceilalți;</p> <p>1.1.3. Exprimarea convingătoare a unor puncte de vedere, idei, soluții la diverse situații - problemă cu privire la spațiul național și european, cu scopul conștientizării impactului comunicării asupra celorlalți;</p> <p>1.1.4. Realizarea de texte și suporturi grafice sau cartografice, în format clasic sau cu ajutorul instrumentelor digitale, referitoare la spațiul național sau european, cu scopul dezvoltării creativității, a gândirii critice și a rezolvării de probleme.</p> <p>1.4.1. Identificarea unor termeni specifici geografiei Europei și a României, accesând diferite surse de documentare (texte și materiale/suporturi grafice și cartografice, aplicații de vizualizare a datelor statistice, a unor imagini etc.) în scopul folosirii acestora în contexte diferite;</p> <p>1.4.2. Descrierea în cuvinte proprii a fenomenelor și proceselor geografice, naturale sau antropice specifice Europei și României, având la dispoziție diferite materiale cartografice, date statistice, informații mass-media etc., în scopul înțelegerii diversității naturale și umane a spațiilor geografice studiate;</p> <p>1.4.3. Interpretarea diferitelor scenarii privind evoluția mediului geografic european, în scopul dezvoltării unui raționament geografic corect și coerent și a unei atitudini civice responsabile privind diferite aspecte ale realității naturale și sociale a Uniunii Europene și a României;</p> <p>1.4.4. Realizarea unor colaje/postere/ texte/scurte filme documentare/prezentări multimedia, utilizând surse de informare specifice (aplicații de vizualizare a datelor spațiale sau alte instrumente digitale etc.), în scopul înțelegerii problematicei geografice a Europei și a României.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Elemente fizico – geografice definitorii ale Europei și ale României: <ul style="list-style-type: none"> - relieful major (trepte, tipuri și unități majore de relief); - clima (factorii genetici, elementele climatice, regionarea climatică); harta sinoptică a Europei și a României; - hidrografia – aspecte generale; Dunărea și Marea Neagră; - învelișul biopedogeografic; - resursele naturale. • Elemente de geografie umană ale Europei și ale României: <ul style="list-style-type: none"> - harta politică a Europei; România ca stat al Europei; - populația și caracteristicile ei geodemografice; - sistemul de orașe al Europei; analiza geografică a unor orașe (patru orașe europene, orașul București și două orașe din România); - activitățile economice – caracteristici generale; analiza unei ramuri industriale (la nivel european și în România); - sisteme de transport. <ul style="list-style-type: none"> • Mediu înconjurător și peisaje. • Regiuni geografice în Europa și în România: <ul style="list-style-type: none"> - <i>caracteristici ale unor regiuni geografice din Europa și din România*</i> ; - Carpații-studiu de caz al unei regiuni geografice • Țările vecine României (caracterizare geografică succintă). 	<p>2.2.</p> <p>2.3.</p> <p>2.4.</p>	<p>2.1.3. Conceperea unor scheme logice de tip cauză-efect în scopul dezvoltării unui raționament geografic corect;</p> <p>2.1.4. Analiza interacțiunilor dintre procese/fenomene naturale observate direct și/sau indirect, utilizând imagini/modele grafice;</p> <p>2.1.5. Explicarea proceselor naturale pe baza legăturilor spațiale/cronologice/cauzale, cu scopul utilizării de noțiuni/concepte geografice.</p> <p>2.2.1. Prezentarea dinamicii mediului geografic folosind metoda diacronică (suprapunerea hărților/imaginilor satelitare), tehnici GIS și de teledetecție (imagini satelitare realizate în diferite momente);</p> <p>2.2.2. Analiza comparativă a elementelor naturale și/sau antropice ce au determinat mediul geografic în anumite regiuni ale Europei și României;</p> <p>2.2.3. Realizarea în echipă a unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre caracteristicile naturale și sociale ale Europei și României, utilizând diferite mijloace de documentare.</p> <p>2.3.1. Identificarea relațiilor funcționale și/sau teritoriale la nivelul unor sisteme și structuri naturale și/sau antropice într-un spațiu geografic (nivel local, național și european);</p> <p>2.3.2. Prezentarea unor sisteme și structuri naturale și/sau antropice dintr-un spațiu geografic (nivel local, național și european), pe baza unui algoritm dat și folosind reprezentări geografice (imagini, grafice, hărți etc.);</p> <p>2.3.3. Realizarea unor simulări digitale interactive ale evoluției unor sisteme și structuri pentru determinarea relațiilor/interacțiunilor observabile, făcând legătura între științe, tehnologie și mediul geografic de la nivelul continentului.</p> <p>2.4.1. Identificarea tipurilor de relații spațiale dintre elementele naturale și umane ale mediului geografic european, utilizând date statistice, modele geografice și reprezentări cartografice adecvate;</p> <p>2.4.2. Realizarea unor scheme logice cu privire la relațiile dintre principalele elemente ale sistemelor naturale și umane ale mediului geografic european;</p> <p>2.4.3. Prezentarea succesiunii unor procese naturale/antropice care contribuie la modificarea mediului geografic european;</p> <p>2.4.4. Argumentarea relațiilor de tip cauză-efect pentru anumite probleme cu care se confruntă Uniunea Europeană (problema energiei, migrația etc.), precum și pentru producerea unor fenomene și procese naturale;</p>
---	-------------------------------------	--

	<p>2.5.</p> <p>*2.6.</p>	<p>2.4.5. Rezolvarea unor situații-problemă care vizează înțelegerea relațiilor spațiale între elementele naturale și umane ale Uniunii Europene, utilizând suporturi geografice (imagini, hărți, grafice, resurse video etc.) din diferite surse și date statistice.</p> <p>2.5.1. Identificarea caracteristicilor naturale, umane și economice ale unor spații geografice din Europa și România/ale statelor vecine României pe baza unor informații obținute din diferite mijloace de documentare;</p> <p><i>2.5.1.* Identificarea elementelor de geografie socială și culturală ale Europei și ale României;</i></p> <p><i>2.5.1.** Identificarea elementelor referitoare la servicii, comerț și administrație pentru Europa și România, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;</i></p> <p>2.5.2. Prezentarea unor deosebiri/asemănări între componentele mediului natural/caracteristicile umane și economice ale unor regiuni geografice din Europa și România, pe baza informațiilor obținute din diferite mijloace de documentare;</p> <p><i>2.5.2.* Prezentarea comparativă a unor aspecte de geografie socială și culturală între anumite regiuni ale Europei și României;</i></p> <p><i>2.5.2.** Prezentarea comparativă a unor elemente referitoare la servicii, comerț și administrație între anumite regiuni ale Europei și România;</i></p> <p>2.5.3. Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre elementele geografice de bază ale Europei și României (relief, climă, orașe etc.)/ ale țărilor vecine României utilizând diferite mijloace de documentare;</p> <p><i>2.5.3.* Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre caracteristicile sociale și culturale ale Europei și României (tradiții, diversitate lingvistică, culturală etc.) utilizând diferite mijloace de documentare;</i></p> <p><i>2.5.3.** Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre elemente referitoare la servicii, comerț și administrație ale Europei și României (căi de comunicație și mijloace de transport, turism etc.) utilizând diferite mijloace de documentare.</i></p> <p>2.6.1. Precizarea caracteristicilor fizico-geografice, umane și economice ale statelor vecine României, după un algoritm dat (așezarea geografică, numele statelor vecine, numele a două unități de relief, tipul de climă etc.);</p>
--	--------------------------	--

		<p>2.6.1.* <i>Completarea unor fișe de observații cu date culese în urma unei aplicații pe teren, în orizontul local, pe baza analizei directe;</i></p> <p>2.6.2. <i>Prezentarea comparativă a unor aspecte geografice (Relieful României, Clima Europei), structurată după anumite criterii;</i></p> <p>2.6.2.* <i>Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;</i></p> <p>2.6.3.* <i>Conceperea unor proiecte de dezvoltare teritorială care vizează elemente de geografie socială și culturală pentru orizontul local/regiune geografică din România sau Europa, pe baza unui algoritm dat/structură dată.</i></p>
<p>ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene. • Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale U.E. • Statele Uniunii Europene: <ul style="list-style-type: none"> - privire generală și sintetică; - studii de caz: Franța, Germania, Regatul Unit, Italia, Spania, Portugalia, Grecia, Austria; - <i>celelalte țări ale U.E.*</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Diviziuni regionale și organizarea spațiului geografic în U.E.*</i> • <i>România ca parte a Uniunii Europene:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Oportunități geografice ale României cu semnificație pentru U.E. - România și Țările U.E. – interdependențe geografice, economice și culturale. - <i>Organizarea și amenajarea spațiului geografic în U.E. și în România*.</i> - Problema energiei în U.E. și în România. - <i>Alte probleme comune – la alegere, două studii de caz dintre: mediu înconjurător, dezvoltare economică, migrația populației și a forței de muncă, organizare teritorială, disparități regionale, evoluții geodemografice, agricultură, dezvoltare urbană*.</i> 	<p>2.4.</p> <p>*2.6.</p>	<p>2.4.1. Identificarea tipurilor de relații spațiale dintre elementele naturale și umane ale mediului geografic european, utilizând date statistice, modele geografice și reprezentări cartografice adecvate;</p> <p>2.4.2. Realizarea unor scheme logice cu privire la relațiile dintre principalele elemente ale sistemelor naturale și umane ale mediului geografic european;</p> <p>2.4.3. Prezentarea succesiunii unor procese naturale/antropice care contribuie la modificarea mediului geografic european;</p> <p>2.4.4. Argumentarea relațiilor de tip cauză-efect pentru anumite probleme cu care se confruntă Uniunea Europeană (problema energiei, migrația etc.), precum și pentru producerea unor fenomene și procese naturale;</p> <p>2.4.5. Rezolvarea unor situații-problemă care vizează înțelegerea relațiilor spațiale între elementele naturale și umane ale Uniunea Europeană, utilizând suporturi geografice (imagini, hărți, grafice, resurse video etc.) din diferite surse și date statistice.</p> <p>2.6.1. <i>Precizarea caracteristicilor fizico-geografice, umane și economice ale statelor vecine României, după un algoritm dat (așezarea geografică, numele statelor vecine, numele a două unități de relief, tipul de climă etc.);</i></p> <p>2.6.1.* <i>Completarea unor fișe de observații cu date culese în urma unei aplicații pe teren, în orizontul local, pe baza analizei directe;</i></p> <p>2.6.2. <i>Prezentarea comparativă a unor aspecte geografice (Relieful României, Clima Europei), structurată după anumite criterii;</i></p> <p>2.6.2.* <i>Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări</i></p>

	<p>2.7.</p>	<p><i>geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;</i></p> <p>2.6.3. * <i>Conceperea unor proiecte de dezvoltare teritorială care vizează elemente de geografie socială și culturală pentru orizontul local/regiune geografică din România sau Europa, pe baza unui algoritm dat/structură dată.</i></p> <p>2.7.1 Identificarea relațiilor dintre elemente, fenomene și procese socio-economice, culturale și geopolitice specifice Uniunii Europene, din perspectiva globalizării, pe diverse suporturi grafice/cartografice, inclusiv GIS, din perspectiva globalizării;</p> <p>2.7.1.*<i>Identificarea relațiilor de condiționare (cauză-efect) între componenta socială și suportul ei teritorial, la nivel local, național și european;</i></p> <p>2.7.2 Prezentarea relațiilor de condiționare (cauză-efect), în urma vizionării unor scurte videoclipuri sugestive/analizei datelor statistice /graficelor, relevante pentru problematica globalizării din perspectiva Uniunii Europene;</p> <p>2.7.2.*<i>Investigarea interacțiunilor dintre caracteristicile fizico-geografice ale unui teritoriu și particularitățile sociale ale acestuia, utilizând principiul cauzalității, la nivel local, național și european;</i></p> <p>2.7.3 Analizarea impactului globalizării asupra economiei Uniunii Europene și a vieții cotidiene, pe baza unor texte-suport;</p> <p>2.7.3.*<i>Explicarea legăturilor dintre spațiul geografic național/european și componenta socială, pe baza informațiilor oferite de suporturi grafice/ cartografice, inclusiv GIS;</i></p> <p>2.7.4 Rezolvarea de situații-problemă care vizează problematica globalizării, din perspectiva Uniunii Europene, utilizând imagini, diagrame, hărți, modele, jocuri didactice de pe platforme de învățare etc.</p> <p>2.7.4.*<i>Prezentarea unor studii de caz privind componenta socială și culturală a Europei/ României și raportul acesteia cu suportul teritorial, utilizând aplicații digitale.</i></p>
<p>EUROPA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemele fundamentale ale lumii contemporane (prezentare sintetică). • Rolul Europei în construirea lumii contemporane. • U.E. și ansamblurile economice și geopolitice ale lumii contemporane – privire comparativă. 	<p>2.4.</p>	<p>2.4.1. Identificarea tipurilor de relații spațiale dintre elementele naturale și umane ale mediului geografic european, utilizând date statistice, modele geografice și reprezentări cartografice adecvate;</p> <p>2.4.2. Realizarea unor scheme logice cu privire la relațiile dintre principalele elemente ale sistemelor naturale și umane ale mediului geografic european;</p> <p>2.4.3. Prezentarea succesiunii unor procese naturale/antropice care contribuie la modificarea mediului geografic european;</p>

	<p><i>după un algoritm dat (așezarea geografică, numele statelor vecine, numele a două unități de relief, tipul de climă etc.);</i></p> <p><i>2.6.1* Completarea unor fișe de observații cu date culese în urma unei aplicații pe teren, în orizontul local, pe baza analizei directe;</i></p> <p><i>2.6.2. Prezentarea comparativă a unor aspecte geografice (Relieful României, Clima Europei), structurată după anumite criterii;</i></p> <p><i>2.6.2* Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;</i></p> <p><i>2.6.3. * Conceperea unor proiecte de dezvoltare teritorială care vizează elemente de geografie socială și culturală pentru orizontul local/regiune geografică din România sau Europa, pe baza unui algoritm dat/structură dată.</i></p> <p>*2.7.</p> <p>2.7.1 Identificarea relațiilor dintre elemente, fenomene și procese socio-economice, culturale și geopolitice specifice Uniunii Europene, din perspectiva globalizării, pe diverse suporturi grafice/cartografice, inclusiv GIS, din perspectiva globalizării;</p> <p><i>2.7.1.*Identificarea relațiilor de condiționare (cauză-efect) între componenta socială și suportul ei teritorial, la nivel local, național și european;</i></p> <p>2.7.2 Prezentarea relațiilor de condiționare (cauză-efect), în urma vizionării unor scurte videoclipuri sugestive/analizei datelor statistice /graficelor, relevante pentru problematica globalizării din perspectiva Uniunii Europene;</p> <p><i>2.7.2.*Investigarea interacțiunilor dintre caracteristicile fizico-geografice ale unui teritoriu și particularitățile sociale ale acestuia, utilizând principiul causalității, la nivel local, național și european;</i></p> <p>2.7.3 Analizarea impactului globalizării asupra economiei Uniunii Europene și a vieții cotidiene, pe baza unor texte-suport;</p> <p><i>2.7.3.*Explicarea legăturilor dintre spațiul geografic național/european și componenta socială, pe baza informațiilor oferite de suporturi grafice/ cartografice, inclusiv GIS;</i></p> <p>2.7.4 Rezolvarea de situații-problemă care vizează problematica globalizării, din perspectiva U.E., utilizând imagini, diagrame, hărți, modele, jocuri didactice de pe platforme de învățare etc.</p> <p><i>2.7.4.*Prezentarea unor studii de caz privind componenta socială și culturală a Europei/ României și</i></p>
--	--

		<i>raportul acesteia cu suportul teritorial, utilizând aplicații digitale.</i>
ELEMENTE DE GEOGRAFIE A SERVICIILOR ȘI ADMINISTRAȚIE ÎN EUROPA ȘI ÎN ROMÂNIA ** <ul style="list-style-type: none">• <i>Căi de comunicație și mijloace de transport**.</i>• <i>Relații economice**.</i>• <i>Turism, comerț, activități complementare**.</i>• <i>Elemente de geografie administrativă: organizarea administrativă în țări din Europa și organizarea administrativă a României**.</i>	**2.5.	2.5.1. Identificarea caracteristicilor naturale, umane și economice ale unor spații geografice din Europa și România/ale statelor vecine României pe baza unor informații obținute din diferite mijloace de documentare; <i>2.5.1.* Identificarea elementelor de geografie socială și culturală ale Europei și ale României;</i> <i>2.5.1.**Identificarea elementelor referitoare la servicii, comerț și administrație pentru Europa și România, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;</i> 2.5.2. Prezentarea unor deosebiri/asemănări între componentele mediului natural/caracteristicile umane și economice ale unor regiuni geografice din Europa și România, pe baza informațiilor obținute din diferite mijloace de documentare; <i>2.5.2.* Prezentarea comparativă a unor aspecte de geografie socială și culturală între anumite regiuni ale Europei și României;</i> <i>2.5.2.** Prezentarea comparativă a unor elemente referitoare la servicii, comerț și administrație între anumite regiuni ale Europei și România;</i> 2.5.3. Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre elementele geografice de bază ale Europei și României (relief, climă, orașe etc.)/ ale țărilor vecine României utilizând diferite mijloace de documentare; <i>2.5.3.*Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre caracteristicile sociale și culturale ale Europei și României (tradiții, diversitate lingvistică, culturală etc.) utilizând diferite mijloace de documentare;</i> <i>2.5.3.**Realizarea unor prezentări multimedia (Power Point, Prezi, filme etc.) despre elemente referitoare la servicii, comerț și administrație ale Europei și României (căi de comunicație și mijloace de transport, turism etc.) utilizând diferite mijloace de documentare.</i>
	**2.8.	2.8.1 <i>Completarea unor fișe de observații cu date culese în urma unei aplicații pe teren, în orizontul local, pe baza analizei directe;</i> 2.8.2 <i>Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;</i> 2.8.3 <i>Conceperea unor proiecte de dezvoltare teritorială care vizează elemente de geografie a</i>

	<p>**2.9.</p>	<p><i>serviciilor și administrație pentru orizontul local/regiune geografică din România sau Europa, pe baza unui algoritm dat/structură dată;</i></p> <p>2.8.4 <i>Elaborarea unor studii de caz: proiecte de dezvoltare teritorială-elemente de geografie a serviciilor și de geografie administrativă, utilizând aplicații digitale.</i></p> <p>2.9.1. <i>Identificarea elementelor economice, sociale și de servicii, la nivelul Uniunii Europene și al României, pe baza unor reprezentări grafice și cartografice, inclusiv GIS;</i></p> <p>2.9.2. <i>Analizarea mediată a spațiului socio-economic românesc și european, în scopul evidențierii asemănarilor și deosebirilor, utilizând texte suport, reprezentări grafice și cartografice, inclusiv GIS;</i></p> <p>2.9.3. <i>Explicarea interdependențelor socio-economice ale unui teritoriu, pe baza suportului grafic/cartografic dat, la nivelul Uniunii Europene și al României.</i></p>
--	----------------------	---

3. Relaționarea elementelor și a fenomenelor din natură și din societate cu reprezentările lor cartografice, grafice sau pe modele.

CONȚINUTURI	C. S.	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
<p>EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ (tratare comparativă și succesivă, de la Europa la România)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spațiul românesc și spațiul european. • Elemente fizico – geografice definitorii ale Europei și ale României: <ul style="list-style-type: none"> - relieful major (trepte, tipuri și unități majore de relief); - clima (factorii genetici, elementele climatice, regionarea climatică); harta sinoptică a Europei și a României; - hidrografia – aspecte generale; Dunărea și Marea Neagră; - învelișul biopedogeografic; - resursele naturale. • Elemente de geografie umană ale Europei și ale României: <ul style="list-style-type: none"> - harta politică a Europei; România ca stat al Europei; - populația și caracteristicile ei geodemografice; - sistemul de orașe al Europei; analiza geografică a unor orașe (patru orașe europene, orașul București și două orașe din România); 	<p>3.1.</p> <p>3.2.</p> <p>3.3.</p>	<p>3.1.1. Identificarea relațiilor cauzale dintre procese/fenomene fizico-geografice/demografice specifice Europei și României observate prin interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice;</p> <p>3.1.2. Explorarea elementelor de conținut ale reprezentărilor grafice și cartografice în scopul relaționării lor cu elementele și fenomenele din realitate;</p> <p>3.1.3. Interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice referitoare la elementele fizico-geografice/de geografie umană ale Europei și României.</p> <p>3.2.1. Descrierea cadrului natural al unor țări din componența Uniunii Europene prin utilizarea reprezentărilor cartografice și grafice;</p> <p>3.2.2. Interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice referitoare la realitățile geografice specifice țărilor din cadrul Uniunii Europene;</p> <p>3.2.3. Analiza reprezentărilor grafice și cartografice pentru selectarea corectă a informațiilor caracteristice cadrului natural/uman al Uniunii Europene și a unor țări din componența acesteia.</p> <p>3.3.1. Extragerea informațiilor din diverse surse statistice, grafice și cartografice pentru identificarea caracteristicilor unor elemente și fenomene naturale și umane;</p> <p>3.3.2. Utilizarea informațiilor conținute de sursele convenționale sau digitale (imagini, baze de date) pentru analiza/interpretarea evoluției elementelor,</p>

<p>- activitățile economice – caracteristici generale; analiza unei ramuri industriale (la nivel european și în România);</p> <p>- sisteme de transport.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mediu înconjurător și peisaje. • Regiuni geografice în Europa și în România: <p>- <i>caracteristici ale unor regiuni geografice din Europa și din România*</i>;</p> <p>- Carpații-studiu de caz al unei regiuni geografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Țările vecine României (caracterizare geografică succintă). 	<p>*3.5.</p>	<p>proceselor sau fenomenelor demografice și socio-economice;</p> <p>3.3.3. Elaborarea unui text argumentativ, utilizând informații obținute de pe diferite suporturi grafice și cartografice, în scopul analizei comparative a cadrului natural/uman românesc și european.</p> <p>3.5.1. <i>Analizarea surselor de informare (text, imagini, baze de date, programe sau aplicații G.I.S.) în vederea realizării unei schițe de hartă/ Interpretarea unei serii de reprezentări grafice și cartografice pentru a explica orientarea fluxurilor migratorii la nivelul Europei;</i></p> <p>3.5.2. <i>Elaborarea unor reprezentări grafice simple prin care sunt redat elemente specifice României și Uniunii Europene/ Compararea unor reprezentări grafice/cartografice referitoare la tipurile de comunități umane pentru a surprinde evoluția acestora în timp;</i></p> <p>3.5.3. <i>Realizarea unor produse cartografice simple, pe baza sistemelor informaționale geografice (generarea unor profile topografice simple pe baza unor modele numerice ale terenului), utilizând un software specific (ex: Google EarthPro, ArcGIS online)/ Redactarea unui eseu structurat, pe baza unor reprezentări grafice și cartografice, în vederea prezentării diversității umane a Europei, după un algoritm dat;</i></p>
<p>ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene. • Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale U.E. • Statele Uniunii Europene: <ul style="list-style-type: none"> - privire generală și sintetică; - studii de caz: Franța, Germania, Regatul Unit, Italia, Spania, Portugalia, Grecia, Austria; - <i>celelalte țări ale U.E.*.</i> • <i>Diviziuni regionale și organizarea spațiului geografic în U.E.*.</i> • România ca parte a Uniunii Europene: <ul style="list-style-type: none"> - Oportunități geografice ale României cu semnificație pentru U.E. - România și Țările U.E. – interdependențe geografice, economice și culturale. - <i>Organizarea și amenajarea spațiului geografic în U.E. și în România*.</i> 	<p>3.2.</p> <p>3.3.</p>	<p>3.2.1. Descrierea cadrului natural al unor țări din componența Uniunii Europene prin utilizarea reprezentărilor cartografice și grafice;</p> <p>3.2.2. Interpretarea reprezentărilor grafice și cartografice referitoare la realitățile geografice specifice țărilor din cadrul Uniunii Europene;</p> <p>3.2.3. Analiza reprezentărilor grafice și cartografice pentru selectarea corectă a informațiilor caracteristice cadrului natural/uman al Uniunii Europene și a unor țări din componența acesteia.</p> <p>3.3.1. Extragerea informațiilor din diverse surse statistice, grafice și cartografice pentru identificarea caracteristicilor unor elemente și fenomene naturale și umane;</p> <p>3.3.2. Utilizarea informațiilor conținute de sursele convenționale sau digitale (imagini, baze de date) pentru analiza/interpretarea evoluției elementelor, proceselor sau fenomenelor demografice și socio-economice;</p> <p>3.3.3. Elaborarea unui text argumentativ, utilizând informații obținute de pe diferite suporturi grafice și cartografice, în scopul analizei comparative a cadrului natural/uman românesc și european.</p>

<p>- Problema energiei în U.E. și în România.</p> <p>- <i>Alte probleme comune – la alegere, două studii de caz dintre: mediu înconjurător, dezvoltare economică, migrația populației și a forței de muncă, organizare teritorială, disparități regionale, evoluții geodemografice, agricultură, dezvoltare urbană*</i>.</p>	<p>3.4.</p> <p>*3.5.</p>	<p>3.4.1. Descrierea unor fenomene/procese observate în natură/documentar științific prin raportarea la un suport grafic sau cartografic;</p> <p>3.4.2. Utilizarea modelelor construite sau generate virtual în interpretarea realității înconjurătoare (relief, climă, sol, populație, așezări umane etc);</p> <p>3.4.3. Interpretarea climogramelor referitoare la Uniunea Europeană și la România din diferite surse oferite (manuale, atlase, lucrări geografice);</p> <p>3.4.4. Stabilirea unor asemănări/deosebiri între fenomene/procese referitoare la Europa, Uniunea Europeană, România și lumea contemporană prin interpretarea datelor statistice și a unor modele grafice;</p> <p>3.4.5. Corelarea informațiilor obținute în urma analizei datelor statistice și a modelelor grafice, referitoare la Uniunea Europeană și la România, pentru efectuarea unor comparații.</p> <p>3.5.1. <i>Analizarea surselor de informare (text, imagini, baze de date, programe sau aplicații G.I.S.) în vederea realizării unei schițe de hartă/ Interpretarea unei serii de reprezentări grafice și cartografice pentru a explica orientarea fluxurilor migratorii la nivelul Europei;</i></p> <p>3.5.2. <i>Elaborarea unor reprezentări grafice simple prin care sunt redate elemente specifice României și Uniunii Europene/ Compararea unor reprezentări grafice/cartografice referitoare la tipurile de comunități umane pentru a surprinde evoluția acestora în timp;</i></p> <p>3.5.3. <i>Realizarea unor produse cartografice simple, pe baza sistemelor informaționale geografice (generarea unor profile topografice simple pe baza unor modele numerice ale terenului), utilizând un software specific (ex: Google EarthPro, ArcGIS online)/ Redactarea unui eseu structurat, pe baza unor reprezentări grafice și cartografice, în vederea prezentării diversității umane a Europei, după un algoritm dat;</i></p>
<p>EUROPA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemele fundamentale ale lumii contemporane (prezentare sintetică). • Rolul Europei în construirea lumii contemporane. • U.E. și ansamblurile economice și geopolitice ale lumii contemporane – privire comparativă. 	<p>3.4.</p>	<p>3.4.1. Descrierea unor fenomene/procese observate în natură/documentar științific prin raportarea la un suport grafic sau cartografic;</p> <p>3.4.2. Utilizarea modelelor construite sau generate virtual în interpretarea realității înconjurătoare (relief, climă, sol, populație, așezări umane etc);</p> <p>3.4.3. Interpretarea climogramelor referitoare la Uniunea Europeană și la România din diferite surse oferite (manuale, atlase, lucrări geografice);</p> <p>3.4.4. Stabilirea unor asemănări/deosebiri între fenomene/procese referitoare la Europa, Uniunea Europeană, România și lumea contemporană prin interpretarea datelor statistice și a unor modele grafice;</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Mondializare, internaționalizare și globalizare din perspectivă europeană. • Europa, Uniunea Europeană și România în procesul de evoluție a lumii contemporane în următoarele decenii 		<p>3.4.5. Corelarea informațiilor obținute în urma analizei datelor statistice și a modelelor grafice, referitoare la Uniunea Europeană și la România, pentru efectuarea unor comparații.</p>
<p>ELEMENTE DE GEOGRAFIE SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ A EUROPEI ȘI A ROMÂNIEI *</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tipuri tradiționale de utilizare a spațiului geografic*; • Tipuri de comunități umane și mentalități*; • Diversitatea umană a Europei (lingvistică, religioasă, etnică)*; • Structuri teritoriale și dinamica socială*; <p>Raportul dintre elemente de geografie socială și culturală ale Europei și României*.</p>	<p>*3.5.</p>	<p>3.5.1. Analizarea surselor de informare (text, imagini, baze de date, programe sau aplicații G.I.S.) în vederea realizării unei schițe de hartă/ Interpretarea unei serii de reprezentări grafice și cartografice pentru a explica orientarea fluxurilor migratorii la nivelul Europei;</p> <p>3.5.2. Elaborarea unor reprezentări grafice simple prin care sunt redată elemente specifice României și Uniunii Europene/ Compararea unor reprezentări grafice/cartografice referitoare la tipurile de comunități umane pentru a surprinde evoluția acestora în timp;</p> <p>3.5.3. Realizarea unor produse cartografice simple, pe baza sistemelor informaționale geografice (generarea unor profile topografice simple pe baza unor modele numerice ale terenului), utilizând un software specific (ex: Google EarthPro, ArcGIS online)/ Redactarea unui eseu structurat, pe baza unor reprezentări grafice și cartografice, în vederea prezentării diversității umane a Europei, după un algoritm dat;</p>
<p>ELEMENTE DE GEOGRAFIE A SERVICIILOR ȘI ADMINISTRAȚIE ÎN EUROPA ȘI ÎN ROMÂNIA **</p> <ul style="list-style-type: none"> • Căi de comunicație și mijloace de transport**. • Relații economice**. • Turism, comerț, activități complementare**. • Elemente de geografie administrativă și organizarea administrativă în țări din Europa și organizarea administrativă a României**. 	<p>**3.6.</p>	<p>3.6.1. Localizarea principalelor regiuni de dezvoltare din România folosind suporturi grafice și cartografice;</p> <p>3.6.2. Prezentarea relațiilor comerciale și turistice din Europa și România utilizând diverse informații cartografice și grafice;</p> <p>3.6.3. Explicarea legăturilor dintre necesitatea reorganizării administrativ-teritoriale a României, după aderarea la Uniunea Europeană, și orientarea spre constituirea unor noi unități macroregionale pe baza informațiilor obținute de pe diferite suporturi grafice și cartografice.</p>

➤ **Competențele specifice și conținuturile tehnoredactate fără evidențiere prin asterisc și corp de literă cursiv constituie nucleul comun al programei școlare și sunt obligatorii pentru toate fiilele, profilurile, specializările/ calificările profesionale. Bugetul de timp stabilit prin planurile-cadru, pentru achiziționarea acestora, este de 1 oră/ săptămână, alocată în trunchiul comun (TC).**

➤ **Competențele specifice și conținuturile marcate printr-un singur asterisc (*) și corp de literă cursiv se adresează specializării științe sociale, din cadrul filierei teoretice, profil umanist. Bugetul de timp stabilit prin planul-cadru, pentru achiziționarea acestora, este de 1 oră/ săptămână, alocată în curriculumul diferențiat (CD). Ele se adaugă nucleului comun al programei școlare și sunt obligatorii numai pentru această specializare.**

➤ **Competențele specifice și conținuturile marcate prin două asteriscuri (**) și corp de literă cursiv se adresează calificărilor profesionale care aparțin de domeniile servicii și administrație). Ele se adaugă nucleului comun al programei școlare și sunt obligatorii numai pentru aceste calificări profesionale.**

A.2. Sugestii metodologice

GEOGRAFIA - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale, studiată în clasa a XII – a, domeniu educațional ce reprezintă partea finală a sistemului de instruire din ciclul superior al liceului, se constituie într-o ofertă de conținuturi care completează, într-o dezvoltare logică pe verticală, studiul Geografiei în învățământul liceal, punând la dispoziția elevului contextul educațional optim pentru înțelegerea cadrului național și european de evoluție la nivel individual și la nivelul comunității umane din care face parte.

Conținuturile oferite de **GEOGRAFIA - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale** alcătuiesc o bază de operare utilizabilă de elevi pe parcursul clasei a XII-a în cadrul acțiunilor individuale sau de grup, definite ca activități de învățare puse la dispoziție de profesorul de geografie, pornind de la propunerile asociate competențelor specifice ce trebuie formate/dezvoltate pe parcursul clasei a XII-a. Acestea oferă elevilor diferite și concrete situații de învățare în cadrul cărora elevii își pot exersa deprinderile, abilitățile și atitudinile în vederea consolidării competențelor specifice la un nivel superior față de nivelurile consolidate în clasele anterioare.

Oferind în cadrul activităților didactice la geografie, situații de învățare adaptate specificului disciplinei și particularităților individuale și de grup ale elevilor, se creează cadrul determinant pentru formarea/dezvoltarea capacității elevilor de a prezenta elementele de identificare europeană și națională, de a stabili elemente de conexiune, de diferențiere, de complementaritate între sistemele geografice reprezentate de Europa, România și Uniunea Europeană, din perspectiva complexității, funcționalității și dinamicii acestora în contextul problematicei contemporane.

Studiul **GEOGRAFIEI - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale** continuă evidentul caracter exploratoriu al manierei de abordare al Geografiei din ciclul superior al liceului (ex. clasa a XI-a) și oferă elevilor noi oportunități pentru dezvoltarea deprinderilor de observare, analizare, interpretare, relaționare a componentelor realității geografice: elemente, procese, fenomene, sisteme geografice. Din această perspectivă, într-o continuitate a modului de abordare metodologică, se recomandă și pentru clasa a XII-a, utilizarea strategiilor didactice adaptate particularităților elevilor, care să cuprindă metode și tehnici adaptate asigurării continuumului predare-învățare-evaluare ce valorifică diferitele tipuri de învățare, asigură cadrul metodologic pentru crearea activităților/situațiilor de învățare, fundamentând astfel formarea/dezvoltarea competențelor specifice: masă rotundă, grupuri de brainstorming, metoda piramidei, metoda FRISCO, mozaicul, turul galeriei, Starbursting (explozia stelară), diagrama cauză-efect ș.a. (care asigură învățarea prin colaborare și învățarea prin rezolvare de probleme), studiul de caz, jurnalul cu dublă intrare, simularea, proiectul, portofoliul ș.a. (metode care contribuie la valorificarea experienței în învățare), metoda Philips 6/6, Diagrama Venn, metoda SINELG, metoda „Știu, Vreau să știu, Am învățat”/(KWL), Harta conceptuală, metoda R.A.I, tehnica 3-2-1 ș.a. (prin intermediul cărora se asigură dezvoltarea gândirii critice).

Opțiunile metodologice ale profesorului de geografie referitoare la elaborarea activităților de învățare pentru fiecare activitate didactică trebuie orientate/conturate/definite din mai multe perspective: asigurarea rigurozității sub raportul realizării/formării/dezvoltării competențelor specifice, prin selectarea responsabilă și organizarea într-o structură logică, într-un mod constructiv a conținuturilor; selectarea creativă și adecvarea metodelor didactice la specificul disciplinei, la particularitățile individuale și de grup ale elevilor; alegerea/elaborarea/adaptarea instrumentelor de lucru puse la dispoziția elevilor, astfel încât aceștia să capete abilități și deprinderi esențiale pentru devenirea lor ca membri ai comunității naționale și europene. În acest cadru, asigurarea unor contexte de studiu create prin intermediul activităților de învățare (exemple: *Exprimarea convingătoare a unor puncte de vedere, idei, soluții la diverse situații - problemă cu privire la spațiul național și european cu scopul conștientizării impactului limbajului asupra celorlalți; Realizarea de prezentări geografice/produse originale în forme diferite (postere, referate, proiecte, produse multimedia/conținut digital*

complex) cu privire la rezultatele documentării/ demersurilor investigative asupra elementelor fizico – geografice și de geografie umană definitorii ale Europei și ale României, utilizând limbajul specific, în scopul dezvoltării autonomiei și organizării achizițiilor/cunoștințelor; Elaborarea unei demers argumentativ, în scopul dezvoltării unui raționament geografic coerent, integrând suporturi grafice și cartografice, utilizând surse de informație geografică aplicații de vizualizare a datelor spațiale; Interpretarea diferitelor scenarii privind evoluția mediului geografic european, în scopul dezvoltării unui raționament geografic corect și coerent și a unei atitudini civice responsabile privind diferite aspecte ale realității naturale și sociale a Uniunii Europene și a României; etc.), prin valorizarea diferitelor metode didactice adaptate particularităților individuale și de grup ale elevilor, poate constitui premisă a creșterii activității didactice la disciplina geografie și a succesului școlar.

Prin realizarea de studii geografice, pe baza unor scheme logice prestabilite, elaborarea unor lucrări geografice cu diferite teme, individuale/de grup (broșură, poster, videoclip etc.), prin analizarea comparativă a caracteristicilor unor elemente geografice românești/state europene/organisme ale Uniunii Europene, elevii valorifică experiența anterioară, acumulează noi cunoștințe care le oferă posibilitatea de a experimenta, dezvoltând noi abilități, care să contribuie la consolidarea competențelor sociale, interpersonale, interculturale ș.a.

Contextele de învățare ce pot fi create de profesorii de geografie prin utilizarea metodelor didactice cu importante componente investigative creează oportunități pentru exprimarea de către elevi a opțiunilor pentru seturi de valori conturate anterior și care, în ultimul an al ciclului liceal superior, pot fi definitive prin structurarea atitudinilor și comportamentelor aplicabile în viața personală, prin manifestarea comportamentelor pro-active, responsabile, elemente esențiale pentru profilul absolventului ciclului liceal superior.

Prin abordarea responsabilă a diferitelor opțiuni metodologice, profesorii de geografie au posibilitatea de a crea situații de învățare în care elevii continua să acționeze și să învețe, formându-se astfel, pe de o parte, competențele specifice, iar pe de altă parte, lărgindu-se temelia învățării permanente și a formării continuei.

Alte exemple de acțiuni/activități:

- Realizarea de texte și suporturi grafice sau cartografice, clasic sau cu ajutorul instrumentelor digitale, despre spațiul Uniunii Europene, cu scopul dezvoltării creativității, a gândirii critice și a rezolvării de probleme;
- Formularea de opinii privind Europa, Uniunea Europeană și România în procesul de evoluție a lumii contemporane în următoarele decenii, în cadrul unor sesiuni de brainstorming/brainwriting, cu scopul de a propune soluții adecvate pentru păstrarea identității locale și naționale, respectând diversitatea lumii contemporane;
- Rezolvarea unor situații-problemă care vizează înțelegerea relațiilor spațiale între elementele naturale și umane ale mediului geografic european, utilizând suporturi geografice (imagini, hărți, grafice, resurse video etc.) din diferite surse;
- Prezentarea relațiilor de condiționare (cauză-efect), în urma vizionării unor scurte videoclipuri sugestive/analizei datelor statistice /graficelor, relevante pentru problematica globalizării din perspectiva Uniunii Europene;
- Realizarea unui studiu geografic al orizontului local/al unei regiuni geografice din România sau din Europa, în scopul elaborării unui proiect/lucrări geografice (pliant, broșură, referat, proiect etc.), pe baza unui algoritm dat;

Exemplu de formare/dezvoltare a competenței specifice 3.2. **Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice adecvate, pentru interpretarea și exprimarea realității geografice a Uniunii Europene și a unor țări din componența acesteia.**, în cadrul activității de învățare *Analiza reprezentărilor grafice și cartografice pentru selectarea corectă a informațiilor caracteristice cadrului natural/uman al Uniunii Europene și a unor țări din componența acesteia (ca parte a unui complex de activități de învățare care se finalizează cu un produs al învățării)*

Conținut: Elemente de geografie umană ale Europei și ale României - „populația și caracteristicile ei geodemografice;”

Metode didactice: Problematizarea, grupuri de brainstorming, proiectul etc.

Materiale didactice: Harta politica a Europei, Harta administrativă a României, Harta densității populației (Europa, România), reprezentări grafice ale diferiților indicatori demografici, Schema de elaborare a proiectului, Fișa de evaluare ș.a.

Mijloace de învățare: aplicații Google Earth Pro, <https://www.canva.com/graphs/mind-maps/> , <https://tobloef.com/text2mindmap/> , Laptop, imprimantă, consumabile etc.

Etape în desfășurarea activității de instruire:

1. elaborarea, de către profesor, a schemei de realizare a proiectului (algoritm) ofertată elevilor, care poate conține tema analizei, succesiunea acțiunilor (identificare, localizare, prezentare/analiză comparativă, asociere parte grafică/cartografică/imagini/sunet etc.), care cuprinde și propuneri privind utilizarea instrumentelor informatice (ex. aplicații Google Earth Pro, <https://www.canva.com/graphs/mind-maps/>, <https://tobloef.com/text2mindmap/>, etc.);

2. elaborarea, de către profesor, a fișei de (auto)evaluare conținând criteriile/subcriterii referitoare la:

- condițiile de realizare a proiectului,
- corectitudinea științifică a conținuturilor care constituie baza de operare,
- elemente de estetică/originalitate folosite în realizarea proiectului,
- evidențierea relațiilor dintre conceptele utilizate (cuvinte – cheie),
- asocierea/integrarea în conținutul proiectului a imaginilor relevante pentru evidențierea conceptelor/relațiilor dintre acestea și a relațiilor dintre realitățile demografice analizate;
- utilitatea/valorificarea reprezentărilor grafice și cartografice în explicarea realității comunității europene și românești din perspectiva populației,
- existența elementelor de identificare a reprezentărilor grafice/cartografice utilizate în analiza aspectelor privind dinamica populației Europei și României (titlu, legendă/listă cu explicitarea eventualelor elemente grafice utilizate;

- existența concluziilor pertinente desprinse din analizele efectuate cu privire la evoluția/perspectiva de evoluție a populației Europei și a populației României;

- prezentarea elementelor de aplicabilitate ale proiectului în viața reală a comunității

- surse bibliografice etc.,

precum și punctajul alocat acestora;

3. distribuirea către elevi a schemei/algoritmului de realizare a proiectului, însoțită de fișa de (auto)evaluare cu criteriile/subcriterii;

4. elaborarea de către elevi a sarcinii de lucru (individual și/sau în echipă);

5. expunerea/prezentarea rezultatelor învățării (prezentarea proiectului în forma finală/rezumat) sub forma unui seminar/webinar/masa rotundă ș.a;

6. autoevaluarea, evaluarea rezultatelor învățării (proiectelor) și asigurarea feedback-ului.

B. Recomandări privind evaluarea în mediul on-line a performanțelor școlare și a competențelor școlare prin raportarea la prevederile Metodologiei – cadru specifice, aprobate prin OME nr. 3750/28.02.2023

Modalitatea de desfășurare a activității de evaluare a performanțelor școlare și a competențelor elevilor prin intermediul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), este reglementată prin *Metodologia-cadru de evaluare în mediul online a performanțelor școlare și a competențelor elevilor aprobată prin OME nr. 3750/20.02.2023*.

Proiectarea și desfășurarea procesului de evaluare devine, în această paradigmă, o provocare pentru profesorii de geografie care au la dispoziție variate resurse din mediu virtual (platforme digitale educaționale, a resurse educaționale deschise (RED), o diversitate de aplicații TIC).

Evaluarea în mediul online a performanțelor școlare și a competențelor elevilor vizează, în funcție de momentul în care se integrează în desfășurarea procesului didactic, precum și în funcție de scopul urmărit, poate fi: evaluarea inițială/predictivă/diagnostică, evaluarea continuă/formativă prin verificări sistematice ale competențelor formate/dezvoltate la elevi cu efecte considerabile asupra procesului complex de predare-învățare-evaluare, evaluarea finală/sumativă. Evaluarea în mediul online a performanțelor școlare și a competențelor elevilor se poate realiza permanent, pe parcursul anului școlar, constituindu-se într-o alternativă la evaluarea clasică, însă, fără a fi obligatorie.

Din perspectiva disciplinei **GEOGRAFIA - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale, studiată în clasa a XII-a**, prin competențele specifice care trebuie formate în corelație cu domeniile de conținut oferite, evaluarea online, alături de evaluarea clasică, deschide noi posibilități în vederea menținerii atractivității disciplinei pentru elevi și a motivării acestora pentru învățare, fiind în concordanță cu interesul crescut al generațiilor actuale de elevi pentru instrumentele digitale. În acest context profesorul de geografie are oportunitatea de a continua bunele practici din clasa a XI-a, fiind provocat în același timp, să-și valorizeze creativitatea proiectând activitatea de evaluare în noua paradigmă în care poate combina diferite metode, tehnici și instrumente de evaluare adaptate pentru **GEOGRAFIA - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale, studiată în clasa a XII-a**, selectate din mediul virtual, prin aplicarea cărora poate obține informații relevante pentru nivelul de competență al elevilor. O combinație între evaluarea clasică și evaluarea în mediul virtual, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile colectivelor de elevi, poate constitui premisă pentru lărgirea perspectivei celor implicați privind rolul evaluării în continuumul predare-învățare-evaluare.

Profesorul de geografie poate utiliza în activitatea de evaluare online resurse educaționale deschise (RED) sau platforme educaționale/aplicații TIC a căror utilitate și atractivitate pentru elevi au fost dovedite în anii anteriori: <https://kahoot.com/>, <https://wordwall.net/>, <https://www.liveworksheets.com/>, <https://www.mentimeter.com/>, <https://docs.google.com/forms/>, <https://learningapps.org/createApp.php>, <https://quizizz.com/>, <https://www.quizalize.com/>.

Soft-urile dedicate sistemului de evaluare selectate din mediul virtual, care pot fi utilizate la disciplina **GEOGRAFIA - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale, studiată în clasa a XII-a**, se înscriu în cadrul a două mari categorii:

- soft-uri de creare de formulare/teste pentru probe de evaluare disponibile în mediul virtual, care permit elevilor să acceseze informații digitale, sau care dispun de sisteme de securitate (Chromebook-uri) ce anulează accesul pe web până la finalizarea probei de evaluare. Instrumentele de evaluare sau, după caz, activitățile interactive pot fi realizate prin intermediul aplicațiilor disponibile în suita Google (Google Forms), MS Office (MS Forms), Bookwidgets, Edmodo, Genially, Kahoot, Wordwall, Triventy etc.

- soft-uri care permit încărcarea și evaluarea unei lucrări scrise, (simularea/evaluarea) în cadrul examenelor naționale.

Recomandarea în proiectarea unui demers de evaluare care presupune selectarea și aplicarea resurselor digitale pentru evaluare, este ca fiecare profesor să înceapă, ca și în cazul evaluărilor scrise, în sala de clasă, de la selectarea competențelor specifice al căror nivel de consolidare urmează a fi verificat/evaluat. Este imperioasă asigurarea corelației dintre competențele specifice, elementele de conținut care au constituit baza de operare în formarea/dezvoltarea competențelor specifice și caracteristicile evaluării, în special din perspectiva tipurilor de metode/tehnici/instrumente/tipuri de itemi ș.a., conținute de resursele din mediu virtual sau realizate cu ajutorul resurselor digitale.

Pentru activitățile de evaluare online, profesorul de geografie, are atribuția de a elabora, adapta, selecta resurse educaționale deschise (RED), aplicații de diferite tipuri în mediul online, sesiuni de învățare pe diferite platforme educaționale care pot sprijini evaluarea în mediul online a performanțelor școlare și a competențelor elevilor.

În același timp, profesorul de geografie are libertatea de a elabora itemi/teste/probe de evaluare în mediul online în funcție de nevoile punctuale de verificare a formării/dezvoltării competențelor specifice ale propriilor elevi.

În organizarea și desfășurarea activității de evaluare în mediul online a performanțelor școlare și a competențelor elevilor, profesorul de geografie are posibilitatea de a verifica sistematic realizarea sarcinilor de lucru de către elevi focalizându-se pe reacția de răspuns a acestora, pe sprijinire în învățare, pe aprecierea (în evaluare) activităților realizate de elevi în mediul online, în raport cu progresul și potențialul fiecărui elev. Utilizarea acestei practici poate asigura obținerea unei baze de date pentru reglarea continuă a complexului educațional predare-învățare-evaluare.

C. Exemple de abordări multidisciplinare, interdisciplinare și transdisciplinare, având în vedere integrarea unor teme prioritare vizând: educația privind mediu și schimbările climatice, educația culturală, mondializare

Programa școlară de geografie pentru **GEOGRAFIA - România – Uniunea Europeană – Europa. Probleme fundamentale, studiată în clasa a XII-a**, este ofertantă în abordarea problemelor geografice fundamentale ale României, în contextul Uniunii Europene și al Europei.

În demersul didactic aceste aspecte pot fi dezbătute/detaliat în cadrul următoarelor conținuturi:

1. Unitatea de învățare I: EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ (tratare comparativă și succesivă, de la Europa la România), unde sunt mai multe conținuturi în care se pot face referiri la aceste teme (de ex. Spațiul românesc și spațiul european, Elemente de geografie umană ale Europei și ale României, Mediu înconjurător și peisaje etc.), dar și în cadrul unor lecțiilor precum **Regiuni geografice în Europa și în România: - caracteristici ale unor regiuni geografice**, deși aceste conținuturi sunt prevăzute pentru curriculumul diferențiat.

2. Unitatea de învățare II: ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ, unde sunt conținuturi care fac trimitere directă către educația culturală și mondializare, așa cum sunt: Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale Uniunii Europene, România și țările Uniunii Europene – interdependențe geografice, economice și culturale, *Studii de caz - mediu înconjurător, migrația populației și a forței de muncă, disparități regionale, evoluții geodemografice, dezvoltare urbană** etc.

3. Unitatea de învățare III: EUROPA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ, în care sunt vizate conținuturi cu trimitere directă către mondializare, internaționalizare și globalizare: Rolul Europei în construirea lumii contemporane, a Uniunii Europene în ansamblurile economice și geopolitice ale lumii contemporane, Mondializare, internaționalizare și globalizare din perspectivă europeană, Europa, Uniunea Europeană și România în procesul de evoluție a lumii contemporane în următoarele decenii.

4. Unitatea de învățare IV: ELEMENTE DE GEOGRAFIE SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ A EUROPEI ȘI A ROMÂNIEI*, unde sunt incluse teme prevăzute pentru curriculumul diferențiat (obligatorii numai pentru specializarea Științe sociale din cadrul filierei teoretice, profil umanist) și care permit abordarea educației culturale și mondializării: *Tipuri de comunități umane și mentalități**, *Diversitatea umană a Europei (lingvistică, religioasă, etnică)**, *Raportul dintre elemente de geografie socială și culturală ale Europei și României**.

Concret, în cadrul orelor de geografie de la clasa a XII-a, aceste probleme se pot aborda din punct de vedere multidisciplinar, interdisciplinar și transdisciplinar, astfel:

- realizarea unor proiecte școlare (postere, prezentări Power-Point, Prezi, referate etc.) în care să fie prezentate diferite teme legate de problemele de mediu în România, Uniunea Europeană și în Europa (de ex. poluarea, reducerea biodiversității etc.), folosindu-se elemente/noțiuni/concepte comune geografiei, biologiei, chimiei etc.;

- analiza valorilor unor elemente climatice pe parcursul unui an (de ex. temperatura aerului, precipitațiile), realizarea unor calcule matematice (valori medii anuale/pe sezoane/lunare/amplitudinea termică) și compararea rezultatelor cu valorile din alți ani/perioade din trecut, precum și realizarea unor grafice utilizând instrumente TIC (ex. diagramă cu o anumită structură într-o foaie de calcul Excel);

- realizarea unor dezbateri în timpul orelor de geografie, după ce clasa va fi împărțită în echipe. Fiecare echipă are ca sarcină de lucru - investigarea unei probleme după un algoritm dat (de ex. poluarea aerului în

România și statele Uniunii Europene etc.): identificarea cauzelor, precizarea efectelor și a 2-3 măsuri de prevenire/protecție. În final, echipele își prezintă rezultatele și sunt dezbătute ideile împreună, apoi sunt formulate concluziile;

- conceperea unor chestionare, aplicarea lor în orizontul local, cuantificarea rezultatelor, schițarea concluziilor și prezentarea acestor rezultate în fața clasei și chiar comunității locale prin intermediul unor articole în presa scrisă/online sau comunicări științifice ale elevilor;

- realizarea unor prezentări cu ajutorul unor aplicații informatice pe diferite teme de geografie socială și culturală (de ex. despre domenii/areale culturale, civilizații, religii, globalizare, mondializare și occidentalizare) utilizând informații obținute pe baza unui demers investigativ/prin aplicarea unui plan de cercetare dat, utilizând diferite surse de documentare, inclusiv istorice.

SECȚIUNEA III

III.1. Importanța/Aportul/Promovarea disciplinelor opționale, care completează curriculumul obligatoriu

Curriculumul la decizia școlii constituie o ofertă educațională care promovează trasee particulare de învățare, pentru susținerea nevoilor și intereselor specifice de învățare ale elevilor, a unor performanțe diferențiate, a nevoilor comunității locale. Acesta cuprinde discipline opționale ofertate la nivel național și/sau discipline opționale ofertate la nivelul unităților de învățământ, numite generic opționale.

Ținând cont de faptul că geografia este disciplină la alegere pentru proba E)d) a examenului de Bacalaureat național și că în cadrul planului cadru pentru clasa a XII-a numărul de ore ofertat este de 1 oră în trunchiul comun și, la unele specializări, 1 oră în zona de curriculum diferențiat, majoritatea elevilor optează pentru opționalul de tip aprofundare. Acesta se axează pe studiul acelor conținuturi care necesită un interval mai mare de timp pentru însușirea lor.

În Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, curriculumul la decizia școlii, denumit CDS, este înlocuit cu „Curriculumul la decizia elevului din oferta școlii”, denumit în continuare CDEOȘ, care se constituie din disciplinele/domeniile de studiu, fiind propus pentru toți elevii din învățământul liceal, filiera teoretică și filiera vocațională, elaborat la nivel național, regional, local sau la nivelul unității de învățământ. Elevul are posibilitatea de a alege disciplinele/domeniile de studiu, din oferta școlii, în funcție de propriile nevoi și interese de cunoaștere.

Exemple de titluri pentru C.D.Ș.:

- ✓ Instituțiile Uniunii Europene (programă școlară aprobată prin O.M. Nr.5817/06.12.2010);
- ✓ Studiul unităților de relief ale României
- ✓ Geografia Uniunii Europene
- ✓ Europa în cifre și date

III.2. Geografia în cadrul examenului național de bacalaureat

1. Impactul geografiei asupra succesului elevilor la examenul național de bacalaureat

Pentru a determina măsura în care este influențată media generală a unui examen de nota la o anumită probă/disciplină, în cazul nostru geografia, propunem următoarea formulă de calcul ce reprezintă raportul dintre nota la disciplina geografie și media aritmetică a celorlalte discipline de examen:

$$\left(\left(\frac{\text{nota la disciplina geografie}}{\frac{\text{nota disciplina 1} + \text{nota la disciplina 2}}{2}} \right) - 1 \right) \times 100 = 0\%$$

De exemplu, dacă la toate probele un candidat a obținut nota 6,00, gradul de impact este 0:

$$\left(\left(\frac{6}{\frac{6 + 6}{2}} \right) - 1 \right) \times 100 = 0\%$$

Dacă la geografie candidatul a obținut nota 10, dar la fiecare dintre celelalte probe a obținut nota 5,00, impactul este de 100%:

$$\left(\left(\frac{10}{\frac{5+5}{2}} \right) - 1 \right) \times 100 = 100\%$$

Așadar, indicele astfel obținut poate evidenția măsura în care nota la proba analizată influențează media aritmetică a tuturor probelor de examen, indiferent de nota minimă de promovare (în cazul examenului de bacalaureat național se pot analiza doar rezultatele unde nota minimă este de 5,00). În urma testelor pe diferite eșantioane de probe se constată că gradul de influență variază în mod constant, invers proporțional cu media, corelat cu notele celorlalte probe, astfel:

- în situația în care nota la proba analizată este mare și celelalte note sunt mici, gradul de influență are o evoluție invers proporțională (note la celelalte probe sunt în scădere și nota la proba analizată este constantă - gradul de influență, crește);
- în situația în care nota la proba analizată este mică și celelalte note au o valoare mare, similar (și firesc), gradul de influență asupra mediei va crește în valoare absolută (însă, cu sens negativ) (evident o notă, cu cât este mai slabă cu atât influențează mai mult media, chiar dacă celelalte note sunt mari); se constată un impact negativ;
- în situația în care toate notele se apropie ca valoare, de medie, gradul de influență pentru nota analizată este scăzut, respectiv 0 în cazul în care nota la proba analizată este egală ca valoare cu celelalte note.

Valorile procentuale rezultate, relevă **abaterea pozitivă/negativă** față de media celorlalte note. Logica realizării acestui demers este aceea de realiza o **apreciere calitativă**, ușor de perceput, **nu cantitativă**, a influenței notei analizate asupra rezultatului general. Se poate dovedi util în analizele de tip WHAT-IF, pentru a analiza influența variației notei de la proba în cauză față de media generală, dar și a scenariilor în care se modifică notele de la celelalte probe.

2. Activitățile de învățare remediale pentru pregătirea examenului de bacalaureat național

În vederea stabilirii unui plan personalizat de intervenție prin activități remediale este necesară **identificarea problemelor generale** și a celor **specifice** cu care se confruntă elevii. În urma analizei rezultatelor obținute de elevi, spre exemplu, la simularea examenului de bacalaureat național și identificarea greșelilor tipice pe categorii de itemi, se impune stabilirea unor acțiuni concrete, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung care să conducă la creșterea participării și succesului școlar. Profesorii sunt astfel provocați să găsească acele soluții pentru reușita tuturor elevilor, corelate cu nevoile educaționale ale fiecăruia dintre aceștia.

A. O problemă majoră o reprezintă **ANALFABETISMUL FUNCȚIONAL** care se definește prin incapacitatea de a valorifica, în mod eficient, în contexte reale de viață, competențele de bază (cititul, scrisul, iar în cazul geografiei, implicit utilizarea suporturilor cartografice).

Analfabetismul funcțional se manifestă prin dificultăți în lectura conștientă, de selectare/reproducere a informațiilor relevante (inclusiv de pe suporturi grafice și cartografice), de a face raționamente elementare precum analizele comparative.

Cauzele pot fi:

- orientarea activității didactice pe acumularea de informații în detrimentul învățării formative;
- utilizarea insuficientă a materialelor suport - hârtii și altor categorii de suporturi grafice și cartografice, pentru operaționalizarea metodelor didactice utilizate;
- utilizarea redusă a unor resurse multimedia, a materialelor intuitive, vizuale;
- axarea evaluării pe o gamă redusă de metode/tehnici și evitarea utilizării metodelor moderne, care solicită diferite capacități și abilități cerute de operarea cu terminologia, relațiile, procesele și fenomenele din domeniul geografiei etc.

Modalități de intervenție propuse:

- **Desfășurarea unor activități de învățare având ca scop lecturarea conștientă.** Pentru exemplificare, pot fi realizate activități de lecturare a unor texte cu tematică geografică, însoțite sau nu de imagini. Se pot alege texte simple, dar cu referințe spațiale, astfel încât elevii să poată recunoaște/identifice locul descris, să localizeze pe hartă și să prezinte caracteristici geografice concrete. Profesorul este facilitator al activității, realizează dirijarea acțiunilor astfel încât elevul să fie capabil să selecteze din multitudinea de informații doar pe cele necesare soluționării cerinței, acordând suficient pentru înțelegerea cerinței de către elevi.

- **Lucrul cu harta.** Majoritatea activităților de învățare la geografie implică elemente cu dezvoltare spațială astfel că harta este nelipsită la clasă. Nu toți elevii au o atitudine pozitivă privind lucrul cu harta, existând temerea că nu pot lucra cu acest instrument. Pentru elevii cu ritm mai lent de învățare poate apărea un blocaj, elevii temându-se de un feedback negativ din partea profesorului. Dincolo de abilitățile pedagogice ale profesorului, blocajul se poate înlătura dacă elevul se autocorectează, în ritmul său, folosind materiale cartografice simplificate, schematice și într-o etapă viitoare atlasul geografic sau hărți fizico-geografice complexe, în rezolvarea diferitelor sarcini de învățare.

- **Organizarea de activități de învățare colaborative.** Se recomandă stimularea lucrului în echipă, care are ca rezultat și dezvoltarea spiritului de competiție. Astfel, se poate solicita elevilor să ofere sprijin individual celor care întâmpină dificultăți în exersarea orientării pe hartă, mai ales în situațiile în care este utilizat un număr mare de denumiri (unități/subunități de relief, orașe). Fiecare elev, cu nevoi de remediere identificate, își poate alege un coleg dispus să ofere sprijin. Elevii de sprijin oferă ajutor timp de 2-4 minute pentru realizarea sarcinii de lucru. Spre exemplu, în realizarea unor clasificări simple, pe diferite criterii (ex: orogenezele pentru învățarea unităților montane), elevii își pot crea propria legendă și vor transfera din hărți schematice/atlas/manual o serie de exemple edificatoare pentru fiecare criteriu. Este foarte importantă exersarea, astfel încât, se va putea realiza, fără dificultate, transferul noțiunilor pe o hartă mută fără alte materiale-suport. După exersări repetate, dacă elevul de sprijin orientează atenția spre erori și oferă indicii pentru orientare colegului cu nevoie de remediere, învățarea va fi consolidată. Rolul profesorului este de a sigura un cadru care să stimuleze colaborarea între elevi, dar și de a verifica dacă elevii de sprijin îndrumă corect colegii.

- **Desfășurarea de activități de învățare centrate pe elev,** pentru dezvoltarea capacității de a identifica, selecta, analiza și prelucra informații relevante prezentate în forme variate, inclusiv tabele, grafice, în diverse contexte cotidiene;

- **Elaborarea sarcinilor de lucru individualizate** - prin formularea unor enunțuri simple, coerente, definite ca acțiuni clare și relevante în raport cu obiectivul de evaluare, în corelație cu particularitățile elevilor. Limbajul folosit e necesar să fie adaptat nivelului elevilor, iar profesorul să selecteze acele conținuturi care sunt suportul optim pentru formarea competențelor vizate.

B. O altă problemă majoră o constituie **VOCABULARUL SĂRAC**, respectiv utilizarea neadecvată a conceptelor operaționale.

Cauzele pot fi:

- accentul pus pe reproducerea definiției conceptului operațional, mai puțin pe recunoașterea, analiza, aplicarea și integrarea lui în contexte variate;
- lipsa situațiilor de exprimare publică prin care să fie exersat vocabularul;
- limitarea răspunsurilor așteptate la formate-tip, de manual, criticând formulările subiective ale elevilor.

Modalități de intervenție propuse:

- valorificarea teoriei inteligențelor multiple;
- oferirea unor oportunități de exprimare personală în sala de clasă;
- adaptarea activităților la stilurile de învățare ale elevilor.

C. DISFUNȚII ALE PROCESUALITĂȚII GÂNDIRII – constau în neputința sau capacitatea redusă de a folosi mecanismele gândirii – operațiile (analiză, sinteză, comparare, clasificare, concretizare, abstractizare, generalizare, analogie) și procesele (înțelegerea, rezolvarea de probleme, creativitatea, luarea deciziei) în construcția învățării.

Elevii pot avea dificultăți în ceea ce privește semantica cuvintelor, înțelegerea textului în ansamblu, reprezentarea problemei, corelarea informațiilor noi cu cele vechi, capacitatea de a identifica/aplica algoritmi de rezolvare a problemei. Provocarea pentru cadrul didactic este de a determina nivelul la care este elevul: nivelul de înțelegere a cuvintelor, a textului în ansamblu, nivelul de reprezentare a problemei.

Cauzele pot fi:

- centrarea demersului didactic pe asimilarea de cunoștințe, pe metode expozitive;
- utilizarea metodelor/tehnicilor de evaluare preponderent clasice, neținându-se seama de problemele specifice sau dificultățile în învățare care pot să apară la un elev.

Modalități de intervenție propuse:

- valorificarea teoriei inteligențelor multiple;
- demersuri didactice inductive, deductive, algoritmice, mixte;
- adaptarea analizelor geografice la stilurile de învățare ale elevilor.
- utilizarea organizatorilor grafici pentru sintetizarea informației și prezentarea acesteia sub o formă mai ușor de perceput. Organizatorii grafici pot facilita realizarea unor analize geografice comparative (diagrame Venn, de exemplu), dar și realizarea unor corelații (hărți conceptuale, organizatorul de tip cauză-efect).

D. Lipsa de MOTIVAȚIE și o ATITUDINE nefavorabilă pentru învățare.

Cauzele pot fi:

- proveniența din medii sociale cu nivel educațional redus;
- lipsa de corelare între nevoile elevului și oferta școlii;
- orientare profesională deficitară;
- integrarea insuficientă în mediul școlar ș. a.

Modalități de intervenție propuse:

- identificarea unor oportunități educaționale variate, pentru dezvoltarea și menținerea motivației elevilor (ex: învățarea în grup sau în perechi, predarea reciprocă, implicarea în propriile proiecte de remediere etc.);
- activități de consiliere psiho-pedagogică și de orientare profesională.

III.3. Sugestii pentru realizarea unor activități de învățare în „Săptămâna Verde” și „Școala Altfel”

Programul „Săptămâna verde”

Programul „Săptămâna verde” are o durată de 5 zile consecutive lucrătoare în timpul anului școlar și se desfășoară în baza unei planificări, la decizia fiecărei unități de învățământ, conform prevederilor ordinului ministrului educației privind structura anului școlar, valabil în anul școlar respectiv.

Participarea la programul „Săptămâna verde” este obligatorie atât pentru elevi, cât și pentru toate cadrele didactice din unitatea de învățământ.

Categorii de activități:

- Vizite tematice
- Activități tematice / educaționale în natură
- Activități de ecologizare
- Activități- concurs/ workshops / prezentări în școală
- Activități practice/experimentale realizate în școală
- Lecții tematice
- Excursii tematice

Se recomandă, de asemenea:

• Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development - prezentarea obiectivelor Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și amenajarea unei zone în școală dedicată vizualizării/promovării acestor obiective .

- Pactul verde European din Agenda strategică a UE 2024-2029- dezbateri.

Programul național „Școala altfel”

În anul școlar 2024-2025, prioritățile Programului național „Școala altfel” se stabilesc și au rolul de a contribui la dobândirea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor necesare pentru:

- prevenirea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihoactive în rândul copiilor și tinerilor;
- prevenirea și reducerea faptelor de violență verbală, fizică, psihologică – bullying, emoțională, sexuală, socială, culturală, cibernetică în rândul copiilor și tinerilor;
- reacții adecvate în situații de urgență: accidente, cutremur, incendiu, pandemie etc., inclusiv noțiuni de prim-ajutor.

• prevenirea și reducerea faptelor de discriminare în funcție de statutul social, economic sau cultural, naționalitate, etnie cetățenie, greutate, dizabilitate, vârstă în rândul copiilor și tinerilor;

- reducerea obiceiurilor alimentare nesănătoase, sedentarismului și utilizării excesive a tehnologiei, potrivit Ministerului.

În vederea dezvoltării competențelor specifice, anterior menționate, în cadrul programului se recomandă utilizarea:

- a) tehnicilor de învățare colaborativă, inclusiv bazată pe proiecte;
- b) metodelor de schimbare socială: bibliotecă vie, teatru forum, teatru ziar;
- c) dezbaterilor;
- d) filmelor artistice, documentare cu caracter educativ;
- e) resurselor educaționale online;
- f) abordărilor transdisciplinare, interdisciplinare sau pluridisciplinare.

Se recomandă:

- Realizarea unui site web, revistă digitală, broșură digitală pe diferite teme: „Ghidul turistic al orașului tău”; „Uniunea Europeană: de la concept la realitate”, etc. .
- Organizarea de dezbateri cu invitați pe diferite teme: „Hazardurile naturale și antropice- de la concept la realitate”, „Mâncarea fast-food- efectele asupra sănătății”, „Bullyingul în rândul tinerilor- cauze, efecte, măsuri de combatere”, „Problema drogurilor în rândul elevilor: între lipsa autorității școlii, rolul părinților și „complicitatea” autorităților” etc. .
- Desfășurarea activităților de educație pentru sănătate și stil de viață sănătos -, „Ateliere de nutriție și gătit sănătos, pentru crearea unor obiceiuri alimentare sănătoase”.
- Organizarea activităților de consiliere și orientare școlară: „Alege cariera!”.

SECȚIUNEA IV

Bibliografie selectivă

- Ardelean, A., Mândruț, O. (coord.) (2012), *Didactica formării competențelor*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad.
- Baltalunga, A. A., (2008), *Geografia Așezărilor*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște
- Brenand, J., Geledan, A. (1995), *Dicționar economic și social*, Editura Expert, București
- Dulamă, Eliza (2001), *Elemente de didactica geografiei*, Editura Clusium, Cluj – Napoca.
- Dulamă, Eliza (2002), *Metode, strategii și tehnici didactice activizante – cu aplicații la geografie*, Editura Clusium, Cluj – Napoca.
- Claval, P. (2007), *Épistémologie de la géographie*, Armand Colin, Paris
- Cocean, P. Boțan, C.N. (2013), *Geografia Europei*, Editura Risoprint Cluj-Napoca
- Cristopherson, R. (2006), *Geosystems*, Pearson, Upper Saddle River, New Jersey, U.S.A.
- Ianoș, I., (2000), *Sisteme teritoriale*, Editura Tehnică, București
- Ianoș, I., Humeau, J.B. (2000), *Teoria sistemelor de așezări umane*, Editura Tehnică, București
- Ilinca N. (2009), *Populația și așezările. Geografia umană*, Editura CD Press, București
- Ilinca, N. (2011), *Geografia așezărilor urbane*, Editura CD Press, București
- Kurko, I. (2010), *Disparități geodemografice și economice din România în perioada de tranziție*, Presa Universitară Clujeană
- Lucian, V.I. (2015), *Resurse regenerabile subterane*, Editura Universitară, București
- Matei, H., Neguț, S., Nicolae, I., Radu, C., Rădulescu Vintilă, I. (2007), *Enciclopedia Europei*, ediția a IV-a, Meronia, București
- Marin, I. (2004), *Geografie Regională - America de Sud*, Editura Universitară, București
- Mândruț, O. (2012), *Geografie fizică și umană generală*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad
- Mândruț, O. (2003), *Geografie – ghidul profesorului pentru clasele IX – XII*, Editura Corint, București (abordează instruirea pe competențe la liceu).
- Mândruț, O. (2010), *Competențele în învățarea geografiei. Ghid metodologic*, Editura Corint, 2010.
- Mândruț, O. (2014), *Elemente de epistemologie a geografiei*, Vasile Goldiș” University Press, Arad.
- Mândruț, O. Catană, Luminița, Mândruț, Marilena (2012), *Instruirea centrată pe competențe*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad.
- Mândruț, O., Mândruț, Marilena (2013), *Transdisciplinaritatea – un model integrat de abordare a instruirii*, în *Revista de Pedagogie*, anul LXI, nr. 4, 2013, București.
- Mândruț, O., Dan, Steluța (2014), *Didactica geografiei*, Corint Educațional București.
- Mândruț, O., Dan, Steluța (2015), *Geografie – curriculum școlar – ghid metodologic*, Corint Educațional, București.
- Pițig Nicoleta, Raymond Szölösi, (2023), *Ghid de pregătire a examenului de bacalaureat, Disciplina Geografie*, Auxiliar curricular <https://www.satmar.ro/web/uploads/files/GHID%20DE%20PREGATIRE%20PT%20BAC%20LA%20GEOGRAFIE%202023.pdf>
- Neguț, S. (2015), *Geopolitica*, Editura Meteor Press, București
- Ungureanu Al., Țurcănașu, G. (2008), *Geografia Așezărilor Umane*, Editura Performantica, Iași

- Vert, C. (2001), *Geografia populației - teorie și metodologie*, Editura Mirton, Timișoara
- MEN, CNC, *Programele școlare de geografie pentru clasele IX – XII*, www.edu.ro
- MEN, CNC (2001), *Curriculum național – Ghid metodologic pentru aplicarea programelor din aria curriculară „Om și societate”, învățământ liceal.*
- CNEE (1996), *Ghid general de evaluare și examinare* (coord. Adrian Stoica), București.
- SNEE (1999), *Ghid de evaluare la geografie*, Editura Trithemus, București.
- * * * (2013), *Curriculum și didactică – elemente inovative actuale* (coord. O. Mândruț), „Vasile Goldiș” University Press, Arad.
- * * * *Manualele școlare în uz* (clasele IX – XII)
- *** Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național, https://www.edu.ro/sites/default/files/DPC_31.10.19_consultare.pdf

Web-grafie

A. Jocuri online

- <https://www.geoguessr.com/vgp/3756>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3087>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3756>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3286>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3375>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3007>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3387>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3051>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3396>
- <https://www.geoguessr.com/vgp/3135>
- <https://geogra.ro/ro/jocuri-geografice/romania/raurile-romaniei/>
- <https://geogra.ro/ro/jocuri-geografice/romania/subunitati-de-relief/>
- <https://geogra.ro/ro/jocuri-geografice/romania/raurile-romaniei/>
- <https://www.toporopa.eu/ro/>

B. Diverse

- <https://mihaelanitica.wixsite.com/geografie/europa-caractere-generale>
- <https://geografilia.blogspot.com/>
- <https://geografiablajini.ro/clasa-a-xii-a/>
- <https://geogra.ro/ro/>
- <https://www.youtube.com/@lectiigeografie>
- https://isj.educv.ro/sites/default/files/1-geogr.fiz_-caracterizare%20unit.de%20relief.pdf
- https://www.isjiasi.ro/documente/RED/saptamana%20verde_2023.pdf
- <https://isj.vs.edu.ro/download/Repere-pentru-proiectarea-actualizarea-si-evaluarea-curriculumului-national-Cadrul-de-referinta-al-curriculumului-national-ISBN1.pdf>

SECȚIUNEA V

Colectiv de autori

<i>Nr. crt.</i>	<i>Numele și prenumele</i>	<i>Instituția/Unitatea de învățământ</i>
1.	ALEXANDRU MIHAELA FLORINA	Ministerul Educației
2.	PÂRVU CRISTINA	Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
3.	MÂNDRUȚ OCTAVIAN	Universitatea „Constantin Brâncuși”, Târgu Jiu
4.	DAN STELUȚA	Liceul Teoretic „Panait Cerna”, Brăila
5.	ANGHEL DANIEL	Colegiul Național „Neagoe Basarab”, Oltenița
6.	ARGHIUȘ CORINA	Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr”, Cluj-Napoca
7.	BELCIU MARI-ELENA	Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Călărași
8.	BERETEU RADU HOREA	Colegiul Național „Moise Nicoară”, Arad
9.	BULBUCAN MIOARA	Colegiul Național „Lucian Blaga”, Sebeș
10.	BUCĂLOIU IONELA	Liceul Teoretic „Petru Cercel”, Târgoviște
11.	CIOBANU MARIA	Colegiul Național „Carol I”, Craiova
12.	COTEȘ MANUELA NICOLETA	Colegiul Național „Mihai Viteazul”, Slobozia
13.	DATCU ZAMFIR	Colegiul Național „Radu Greceanu”, Slatina
14.	DIACONU IULIA	Școala Gimnazială „Take Ionescu”, Râmnicu Vâlcea
15.	DINCĂ ADRIANA MIOARA	Colegiul Național „Octavian Goga”, Sibiu
16.	DINCĂ CONSTANTIN	Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”, Sibiu
17.	FISCUTEAN DORIN	Colegiul Național, Iași
18.	GRUIA ADINA MARIA	Liceul Teoretic „Nicolae Titulescu”, Slatina
19.	HOMEGHIU AURORA CĂTĂLINA	Colegiul Național „Constantin Carabella”, Târgoviște
20.	KISS FRANCISC	Liceul Teoretic „Bartók Bela”, Timișoara
21.	LESENCIUC MIHAELA	Colegiul Național „Emil Racoviță”, Iași
22.	MANDA MIHAI	Școala Gimnazială „Take Ionescu”, Râmnicu Vâlcea
23.	MIHĂESCU MARIANA	Liceul Tehnologic „Constantin Brâncoveanu”, Târgoviște
24.	NECHIFOR IULIAN CĂTĂLIN	Școala Gimnazială Nr. 1, Văculești
25.	NEGREA ALEXANDRA	Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Alexandria
26.	PETRE-GHIȚĂ CRISTINA	Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu”, Voluntari
27.	PIȚIG NICOLETA	Colegiul Național „Ioan Slavici”, Satu Mare
28.	POROF MARCEL	Colegiul Național „Nicu Gane”, Fălticeni
29.	PUȚANU CUZUB MARIUS DANIEL	Colegiul Național „Mihail Kogălniceanu”, Galați
30.	RUS DUMITRU	Colegiul Național „Regina Maria”, Deva

31.	SĂNDULACHE CĂTĂLINA MIOARA	Colegiul Tehnic Feroviar „Mihai I”, București
32.	SIMU ALEXANDRU	Colegiul Național „Inochentie Micu Clain”, Blaj
33.	UNGUREANU ADRIANA	Liceul Tehnologic „Pamfil Șeicaru”, Ciorogârla, Ilfov